Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 27 (1538). 29:DE ÅRG. LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE. UPPLAGA A.

IDUN
ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET
GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 2 JULI 1916.

HUFVUDREDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE: ELISABETH KREY.

Teckning af Edvard Berggren.

De som vänta...

URET PÅ DEN GAMLA KYRKANS TORN närmar sig fyraslaget, och redan sedan timmar tillbaka tränges en skara nyfikna på båda sidor om kyrkans breda hufvudportal.

De bilda en lefvande häck i höstlöfvens alla prunkande färger, och de knuffas och sträcka på halsarna hvar gång ett nytt ekipage rullade fram och de i festskrud smyckade damerna och herrarna stiga upp för den breda stentrappan för att försvinna in i kyrkans djup.

Kritiken på utseenden och toaletter är synnerligen skarp, lustiga repliker och smattrande skrattsalfvor aflösa hvarandra, — men plötsligt packas hufvudena tätare samman, och det går som en susning genom häcken: "Brudparet, brudparet!" —

Orgeln brusar, dörrarna sluta sig, och kyrkans sekelgamla murar skåda åter ned på tvänne unga människobarn, som fulla af lefnadsmod och ljusa framtidsdrömmar gå att räcka hvarandra handen för att tillsammans vandra lifvets väg, gemensamt maka undan dess tunga stenar och gemensamt plocka dess röda rosor, gemensamt så och gemensamt skörda i "nöd och lust".

Den gamla basunängeln öfver predikstolen med sina rödmålade kinder och sin sekelgamla vishet ler emot dem sitt sorgsna, gåtfulla leende och betraktar dem frågande, såsom han redan betraktat tusende andra sådana unga, liksom ville han säga: "Stackars små människobarn, hvadan och hvarför hela eder korta tillvaro? Ären I blott en lekboll i ödets nyckfulla, skoningslösa händer, eller har månne en mild Försyn spunnit sin röda tråd igenom tillvarons hela brokiga väf?

Hvarför måsten I, den korta tid I här vandren, kämpa och lida och se edra lycko-

illusioners skira kristaller krossas i så små smulor, att de kanske aldrig åter kunna hopfogas?"

"Hvarför, hvarför", spörjer om och om igen, århundrade efter århundrade, ängeln med de rödmålade kinderna, och alltjämt förblir han lika tröstlöst utan svar på sin fråga. Han håller så mycket af de små människobarnen och skulle så gärna vilja skydda dem mot alla de onda andemakterna runtom, men han känner sin oförmåga därtill, och hvad han fruktar mest af allt är spöket med de håliga ögonen, han, som går omkring och ringer i sin stora klocka, så att unga och gamla, fattiga och rika, alla måste lystra till hans maning och följa med i hans långa, svarta tåg.

Förunderligt, lyss, är det ej åter hans klockas hemska klang, som ljuder i närheten, den kommer allt närmare och närmare, den klämtar, kallar, bing-bång, bing-bång, "stån upp till dans, I landets alla unga män, till hvirflande dödsdans efter krigets larmande musik, kommen alle, kommen glade, kommen fort" sjöng den och dess klang hördes ut öfver hela vida världen. —

Den lilla bruden, hon, som knappt hunnit läppja på lyckans kostbara, sällsynta vin, kände plötsligt hur bägaren skoningslöst rycktes ur hennes händer och det blef så mörkt rundt om henne, och hon kände blott, hur hon sjönk och sjönk högt däruppifrån lyckans solljusa, skyhöga topp ned mot förtviflans nattsvarta djup, hon famlade, trefvade efter något att gripa tag uti, att hänga sig fast vid, men hennes lilla hand rörde blott vid något kallt, hårdt, obevekligt, på hvilket stod med eldbokstäfver:

Vänta!

Vänta, vet du, min vän, hvad det ordet innebär, vet du, hvad det vill säga att tåligt bida timme efter timme, dygn efter dygn, veckor, månader, år, utan visshet, utan ro, sliten mellan hopp och fruktan, ett byte för ovisshetens ständigt gnagande tand, — vet du, att det då fordras mod, mycket mod, lika mycket mod som för soldaten för att kunna framhärda i striden, och vet du, att det då blott finns ett enda medel för att ej alldeles duka under i kampen, och det medlet heter: Arbete.

Arbete, ja, men Elsa, den lilla bruden, visste ej, hvad det ordet innebar, — hon hade ju blott hela sitt lif fladdrat omkring som den granna fjärilen från blomma till blomma, bortskämd och buren på händerna af alla, — med baler, visiter och middagar som dagsprogram, och nu med ens, skoningslöst, utan förberedelse kom allvaret och knackade på hennes dörr, nödens bleka, hemska anlete grinade hånande och hotande emot henne hvart hon än vände sig, och hon hade blott att välja emellan att svälta ihjäl eller taga upp kampen för tillvaron.

Lilla fru Elsa var en klok och god liten kvinna och innehade dessutom en stor del både energi och viljestyrka, trots att omständigheterna fogat, att hon hittills aldrig fått bruka dem.

Som fågelungen med den opröfvade vingen, som plötsligt slungas ut ur det varma boet, gjorde hon först ett par små ovana slag, så kände hon, förvånad, att vingen bar, den var ung och stark, och så, — jublande höjde hon sig och flög ut mot ljuset, friheten, segern.

Med outtröttlig ifver och utan att sky någon möda lyckades hon så småningom fullfölja och upparbeta mannens genom kriget afbrutna affärer. Från tidigt på morgonen till sena kvällen satt hon på hans kontor och räknade och skref, tills ögonen svedo, och hufvudet värkte af ansträngning, hon lyckades skaffa dugligt folk till sin hjälp, hon utdelade order och vakade troget öfver allt och alla, och med tillfredsställelse kände hon, hur hon med hvarje dag som gick aflägsnade sig allt mer och mer från ruinens brant.

Det var för henne en ny, härlig förnimmelse att stå på egna fötter, att få känna sig som farkostens enväldige kapten, som med handen fast om rodret styr fram till målet trots hårda stormar, grund och blindskär.

Och förunderligt, — när hon väl fick tid att se sig omkring, upptäckte hon en hel massa sådana små farkoster på vida hafvet, styrda af små säkra kvinnohänder, och hon förstod, att kriget och den hårda nödvändigheten, liksom det hårda hammarslaget tvingat fram ur stenen den ädla metallen.

Huru många stötestenar och svårigheter hade ej kunnat undvikas, om hon blott fått en annan uppfostran, om hon på allvar fått lära sig något, om hennes kära föräldrar i stället för att underblåsa hennes ytlighet och lättja, tvingat henne att forma sig för lifvets allvar och rusta sig för tillvarons kamp. Hon kände ett förebrående agg emot dem för denna försummelse, och hon föresatte sig, att skulle hon själf någonsin få en dotter, skulle denna uppfostras att liksom ynglingen lära att sörja för sig själf, hon skulle sändas ut i lifvet rustad och beväpnad i så hög grad som möjligt, för att möta alla dess växlingar. Hon skulle lära att se faran i ansiktet utan att darra eller duka under, lära att tänka klart och logiskt och självständigt ansvara för sitt görande och låtande och sålunda blifva en länk i den kedja, som skall draga kvinnan framåt på oberoendets väg och göra henne till en personlighet, en individ i samhället med utpräglad plikt- och ansvarskänsla, som, likställd med mannen, går att med honom jämna stigen för kommande generationer.

Så tänkte och resonerade lilla fru Elsa på de korta stunder, då hennes hjärna hvilade från det ansträngande kontorsarbetet, och hennes händer i stället flitigt sysslade med allehanda kärleksverk för de i kriget sårade, — sålunda stred hon modigt och tappert hela dagen — men nattens tunga suckar och tårar dem hörde endast himlen!

Ty kvinna är och förblir du dock först som sist. Kvinnan med det varma, älskande hjärtat, kvinnan, hängifven och god, som med mjuk hand slätar ut de djupa veck, som lidandet och sorgen satt på mänsklighetens panna.

Kvinnan, som förbinder och gjuter balsam på såren, som delats ut i lifvets hårda strid, kvinnan, som sjunger, ler och strör blommor på mänsklighetens stig.

Jag ser dig, där du sitter om kvällen så ensam i det nyinredda hemmet, där hvarje småsak talar om din korta kärlekslycka, — din kind har bleknat och ditt uttryck har blifvit den mogna, tänkande kvinnans, — din blick är så sorgsen, då du ser in i brasans falnande glöd och sakta smekande hunden vid din sida spörjer:

"Dolly, gamle vän, om du blott kunde hjälpa mig att förstå meningen i det hela!

Hvarför skola i denna stund miljoner män öfver så godt som hela världen uppbjuda all sin kraft och hela sin intelligens för att bringa så många andra varelser som möjligt på fall, och hvarför sitta vi kvinnor, vi som födt och fostrat dessa män, oförmögna att ingripa mot deras dårskap?

Höra vi då ej, huru i denna stund hela jorden blödande och kvidande vädjar till vårt varma modershjärta, se vi ej, huru våra söner på slagfältet hjälplöst sträcka sina armar emot oss, liksom de gjorde det, då de voro barn, och höra vi ej deras förtviflade: "Mor", "mor", som likt en rossling dör bort i stridslarmet! Borde vi ej då, kvinnor öfver hela världen, unga, gamla, fattiga och rika, känna oss solidariska inför vår stora olycka och sorg och räcka hvarandra handen till ett kraftigt samarbete för den rättmätiga och varaktiga fredens stora sak!

Där sitter du kanske i denna stund, min vän och like på andra sidan gränsen, ensam och sörjande i ditt svarta dok, och det var måhända min make, som sköflade ditt hem, beröfvade dig ditt stöd och dina barn deras fader. Tag då min utsträckta hand till förlåtelse, min vän, och låtom oss hoppas på den solljusa framtid, då alla våra söner skola tänka som vi!

Hon kom ofrivilligt att erinra sig berättelsen i Gamla Testamentet om Babels torn, där det står beskrifvet hur hela jorden hade "enahanda tunga och enahanda mål", och de sade till hvarandra: "Kommen, låtom oss bygga åt oss ett torn, hvars spets skall nå himlen", och Herren Gud själf sade om dem: "Si, de äro ett enda folk och enahanda tungomål hafva de alla och numera skall intet vara dem omöjligt, som de föresätta sig att göra". — Men som Herren Gud ej då ansåg dem mogna för en sådan makt, steg Han ned och förbistrade deras tungomål så att ingen mer förstod, hvad den andre sade, alldeles så som Han kanske i denna stund genom krigets splittrande inflytande gjort folken oförstående för hvarandra. Men en dag skall måhända komma, då denna straffdom skall upphöra, och folken åter samlade och med "enahanda tunga och enahanda mål" skola under frid och välsignelse få fullborda den byggnad, "hvars spets skall nå himlen", — och måhända skola små kvinnohänder komma att foga många stenar till det verket. — — —

Säg, Dolly, hvem styrer kulans gång, hvarför träffar den den ene och skonar den andre, hvarför snuddar den helt lätt vid en och sträcker den andre död till marken?

Hvad har månne Försynen eller ödet ämnat åt mig? —

Tror du, Dolly, att husbond kommer åter en dag, och att jag får sluta honom i mina armar frisk och sund, eller att jag en dag får ila till hans bädd i något aflägset sjukhus, eller... eller... Dolly, Dolly, gamla vän, skola en dag ett par torra rader förkunna för mig att han dog hjältedöden och nu ligger bäddad långt bort i främmande jord?

Hon vet att på dessa frågor gifves intet svar. Hon väntar...

MAUD.

Manuskript och bref

af redaktionell natur torde alltid adresseras till Redaktionen af Idun, ej till någon särskild medlem af densamma.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 9.—
Halft år	« 3.50	Halft år	» 5.—
Kvartal	« 1.75	Kvartal	» 2.50
Månad	« 0.75	Månad	» 0.90

Iduns byrå och expedition, Stockholm, Mästersamuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03. Kl. 10—4.
Red. Högman: Riks 86 60. Allm. 4 02. Kl. 11—1.
Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47. Kl. 9—6.
Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47. Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:
25 öre efter text. 30 öre å textsida. 20 % förhöjning för särsk. begärd plats.
Utländska annonser: 30 öre efter text. 35 öre å textsida. 20 % förh. för särsk. begärd plats.

Fru Ellen Hagen talar.

Rösträttskvinnornas fjärde sommarting.

DET VAR EN KALL OCH MULEN JUNIDAG, DÅ de svenska rösträttskvinnorna samlades till sitt fjärde sommarmöte i den idylliska lärdomsstaden Strängnäs den 17 juni.

Redan förut hade det försports, att mötet denna gång skulle gå i solidaritetens tecken och intet kunde vara mera öfverbevisande för den redan uppnådda enigheten kvinnorna emellan än detta deras fjärde sommarting.

Ett gladt systerligt igenkännande kom en hvar af de närvarande att glömma kylan och det osäkra vädret. Gamla bekantskaper förnyades, nya stiftades. När fröken Eva Fröberg hade slutat sin högstämda, versifierade prolog och dr. Hilma Borelius framlagt sina synpunkter rörande "Solidariteten", voro diskussionsinläggen endast en ande och samlande och lofvade godt för framtidens samarbete. Ända från Luleå till Malmö hade kvinnorna kommit för att vittna om sin önskan att i den kvinnliga rösträttens tecken samla och ena alla partiers kvinnliga anhängare.

De medlemmar af Männens förbund, som infunnit sig, blefvo helt säkert stärkta i sin tro om kvinnans duglighet till samhällsarbete. Af bristande intellektuell eller politisk mognad fanns inga spår.

Måhända den gamla lärdomsstaden till ära hade under lördagen ännu en kvinnlig fil. dr. ett anförande. Med stor skicklighet drog dr. Lydia Wahlström upp linjerna för konservatismens, gammalliberalismens och socialdemokratiens grundprinciper ändå från 1600-talets början.

Genom fröken Anna Kleman voro de kvinnliga fredssträfvanden representerade och hennes högstämda föredrag gaf de djupt gripna åhörarna en klar bild af det hopplösa i situationen för ögonblicket.

Mötets andra dag högtidlighölls med en musikstund i den ärevördiga domkyrkan, och på intet sätt kunde de svenska kvinnorna värdigare demonstrera sin vilja att i det samhälle, där de önska blifva medbestämmande, de estetiska värdena skola i rik mån tillgodoses.

Aftonens friluftsmöte i den stämningsfulla Långbergsparken hade, förutom de tvenne intagande kvinnliga talarna, fru Ellen Hagen och fröken Märta Bucht, ännu en stor dragningskraft, i det att tvenne medlemmar af Männens Förbund för kvinnans poitiska rösträtt skulle framlägga skäl för nödvändigheten af denna reform.

Föreningens ordförande, borgmästare Jacob Petterson och ordföranden i Kristianstads lokalafdelning, belyste hvar och en på sitt sätt sina kraf. Kyrkoherde Bruhn från Kristianstad tilldrog sig särskild uppmärksamhet genom det stora intresse, med hvilket han såväl enskildt som offentligt lysnade till kvinnornas inlägg och anföranden.

Denna sammankomst, som gaf så mycken tillförsikt och så många nya impulser åt de gamla pioniärerna och åt de unga ännu föga pröfvade krafterna den varma önskan att få ta nya tag, skall helt säkert vid framtida landvinningar intaga en värdig plats i den kvinnlga rösträttsrörelsens historia i Sverige.

N. K—GER.

Den moderna husmodern och hennes praktiska uppgifter.

För Idun af **GERTRUD** och **PETER NORDEN.**

III.

Husmoder och tjänare.

(Forts.)

AF DET FÖRUT SAGDA TORDE FRAMGÅ att endast den husmoder, som själf äger god kunskap om hushållningens och hemskötandets fundamenter, kan vänta bästa hjälp och största trefnad af de förutsättningar, med hvilka en jungfru träder i hennes tjänst. Utan att husmodern själf förstår hvad uppgiften innebär kan hon omöjligen vara rättvis — rättvis mot sig själf, och mot tjänaren. Och om det finnes någon regel som är gyllene, lika väl ifråga om tjänare som om barn, så är det: var rättvis!

Är man rättvis? Äro ens fordringar r i m l i g a? Har man gjort jungfruns ställning och plikter så tydliga för henne, att en tillsägelse för visad uraktlåtenhet i ett visst stycke i grunden är berättigad? Är hon verkligen så gammal, att man kan vänta urskiljning nog af henne för ett visst uppdrag? Är hon stark nog för den börda man lägger på hennes skuldror? Ha hennes föregående platser varit sådana, att man nu kan vänta att hon ett, tu, tre skall finna sig tillrätta i de nya förhållandena? Med ett ord, förstår hon verkligen, att hon inte bör begå vissa fumligheter, eller bero de blott på liknöjdhet och slarf? Slår hon sönder porslinet, därför att köket är opraktiskt, eller därför att hon är hafsig och vårdslös?

Dessa och många liknande frågor måste husmodern göra sig och ärligt besvara. Och sedan hon funnit det svar hon söker, måste hon också ha karaktärsstyrka nog att erkänna sin orättvisa, där hon haft orätt, eller — hvad som är minst lika svårt — insistera på att jungfrun gör rätt för sig.

Ett exempel belyser denna regel:

Det har alltid varit brukligt i min mors familj att låta tjänarne ersätta halfva värdet af hvad som genom tydlig oaktsamhet gick sönder. Hvarken min mor eller jag själf har någonsin haft en tjänare, som vägrat att göra detta, och det är förvånansvärdt litet som går sönder i våra hushåll! Men innan man kan framställa några sådana anspråk måste man gifvetvis tillsammans med jungfrun göra upp ett fullständigt inventarium öfver alla de utensilier, som öfverlämnas i hennes vård, och där anteckna allt som redan förut är kantstött eller slitet.

För att hushållsmaskineriet må arbeta så lugnt och jämnt som möjligt, och för att undvika missförstånd och orättvisor å ömse sidor, bör man alltid ha en skrifven promemoria för hvarje dags arbete under veckan. Vissa saker återkomma dagligen, andra blott en gång i veckan. I hvilken ordningsföljd de dagligen upprepade göromålen böra följa på hvarandra, och hur hela veckans arbete bör fördelas på de olika dagarna, är icke något som skall öfverlämnas åt jungfruns initiativ och minnesgodhet, utan planmässigt bestämmas af husmodern.

Ibland planerar jag i samråd med min jungfru hvarenda timmes arbete och ledighet ända till en månad i förväg, och undviker på detta sätt allt det fläng och obehag, som man annars brukar förbinda med jul- och storstädning. Min mor hade sex rum i sitt hem, och hvarje dag i veckan blef ett af dessa rum i tur och ordning grundligt rengjordt. Därför var aldrig på lördagarna "hela huset upp och ner på", ett annars icke ovanligt arrangemang, som föga bidrager till trefnaden för man och barn, hvilka ju vanligen komma tidigare hem om lördagen, och som gör att jungfrun på söndagen känner sig trött och olustig. Min mor ville aldrig höra talas om vårstädning, men hon bodde, förstås, i ett blidare luftstreck. I Sverige med dess innanfönster och långa, mörka vinter afslöjar nog den obarmhärtiga vårsolen äfven i mönstergillt skötta hem både ett och annat, som kräfver särskilda åtgärder. Och eftersom solen står så lågt, att den skiner rakt in i rummen, måste man ju tänka på skyddsöfverdrag och dylikt, om man inte "vill ha allting förstördt". Eftersom åtminstone en vårstädning alltså är oundviklig, återstår endast att göra den så rationell som möjligt, så att hvarken husmoder eller tjänare bli öfveransträngda, ej heller den öfriga familjen gjord alltför hemlös. Och detta kan endast ske genom förtänksamhet, vana vid planläggning i god tid.

I synnerhet för den husmoder, som blott har en tjänare och som är beroende af att hennes egen och jungfruns "tidtabell" ömsesidigt gå i lås, är det af stor betydelse, att arbetet inom hemmet är planmässigt ordnadt, är — för att begagna det på andra områden allena saliggörande slagordet — o r g a n i s e r a d t.

Vid uppgörandet af hvarje organisationsplan bör hon ha tvänne ledande synpunkter för ögonen: 1) Arbetet bör fördelas så lik-

Dubbeltrion från Luleå. Mötets sångare under anförande af fröken Märtha Bucht.
Foto Thunkvist.

IDUNS KOKBOK AF ELISABETH ÖSTMAN. är den bästa kokbok för det svenska hemmet. 4:de upplagan nu utkommen. 30 tusen ex. Pris Kr. 5:50 inb.

Tvätt-kläder St. Nygatan.

Kadettkostymer f. gossar, tvätt- & soläkta
ålder 2 4 6 8 10 12 år.
3.25 3.75 5.— 5.50 6.— 6.50

Hvita satin Kostymer m. blå garnering
ålder 8 10 12 14 år
9.75 10.50 11.25 12.50

Blå gossbyxor
ålder 2 4 6 8 10 12 14 år
1.50 2.— 2.25 2.50 2.75 3.— 3.25

Bomullsklädningar af tvättäkta tyger
ålder 4 6 8 10 12 år
4.— 4.50 5.25 5.75 6.25

— **Österlund & Andersons A. B.** — 11 Hötorget.

BILDER FÖR DAGEN

1—3 Bilder från den stora af Västernorrlands läns hushållningssällskap anordnade ståtliga industriutställningen i Ornsköldsvik, omfattande landtbruk, skogsskötsel, fiske och industri. 1. Industri- och fiskerihallen.

2. Vy af Ornsköldsvik. 3. Landshöfding Ström öppnar utställningen. 4. Den högtidliga aftäckningen af Per Brahe d. y:s byst i Grenna. 1—3 Ateljé Wångström. 4. Calle Sundbeck foto.

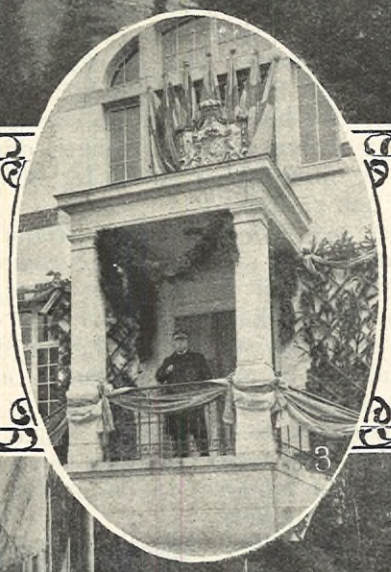

formigt som möjligt öfver veckans sex dagar och 2) det tyngsta arbetet bör så vidt möjligt förläggas till morgonen. "Ju förr dess bättre". Man begår en stor orättvisa mot sin tjänare genom att börja dagen så sent, att en stor del af arbetet blir sammanträngdt på eftermiddagen och aftonen.

Och husmodern bör söka ordna arbetet så att hon själf kan komma ifrån på en bestämd tid för sina uppköp eller visiter; annars kan det lätt slumpa sig så, att just som hon tänker gå ut, är jungfrun i tvättstugan eller uträttar ärenden. Hvad nu dessa "ärenden" särskildt beträffar, så är det gifvetvis ett grundvillkor för all förnuftig arbetsindelning, att hvad som behöfver skaffas hem för skafferiet tas hem på en gång. Den glömska eller brist på förtänksamhet, som inte "märker" att en sak fattas förr än den behöfs, och som leder till iltelefonering till specerihandlaren efter en citron, eller till att jungfrun i det mest olämpliga ögonblicket skall springa efter för 10 öre peppar, är minst sagdt oekonomisk. Ett engelskt talesätt säger, att den som inte har hufvud, får ha ben. Att döma af alla de jungfrur, som man ser springa sina ideliga plotterärenden, måtte det vara si och så med vissa husmödrars hufvud.

Sedan man en gång gjort upp en plan för veckans sex arbetsdagar, ser man ju att programmet rytmiskt upprepar sig vecka efter vecka, med undantag af de veckor då man har tvätt, eller extra helgdagar inträffa. Och här ett ord om hemtvättens plats på programmet. Samla icke för stor tvätt. Jag kan icke rekommendera det amerikanska systemet med tvätt hvarje måndag, delvis emedan vi här i landet äro mycket senare om mornarne än hvad regeln är i Amerika. Det är inom parentes den allmänna morgontidigheten i Amerika, som till stor del förklarar, att man hinner med så mycket därute.

(Forts.)

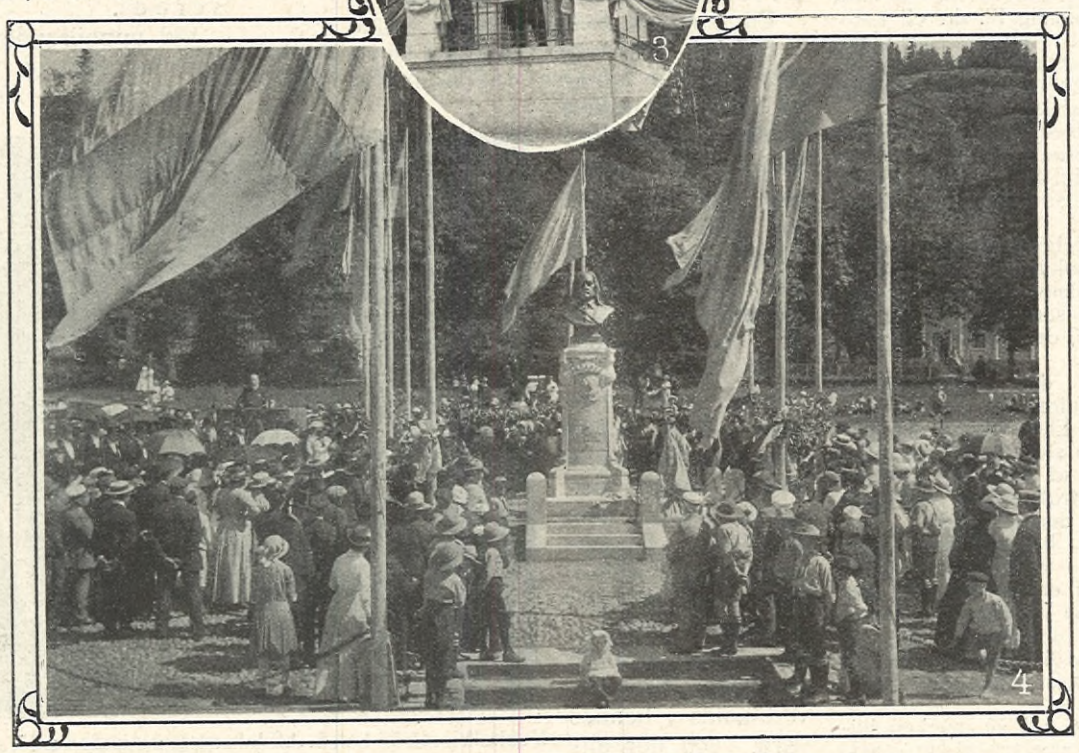

För vår- och sommardagar -:- Mattor, Gardiner. -:- möbeltyger, bomullstyger.
av våra allt mer omtyckta mönster och färgsättningar. Prover på begäran. Uppgiv noga vad önskas.
Konstfliten, Göteborg.

50 % besparing
innebär användandet af
Svea Växt-
margarin.
Låt detta faktum föra Eder till ett försök med detta landets tillförlitligaste fabrikat, som fullständigt lyckats förvärfva natursmörets smak och arom och därför finnes på bordet i de bästa hem. Enda fabrik i Sverige, som under Statens kontroll själf föräd'ar den importerade råvaran.

"HAMLET" PÅ KRONBORGS SLOTT.

VALLARNA PÅ KRONborgs minnesrika slott vid Sundet ha under midsommarhelgen varit scenen för uppförandet af Shakespeares "Hamlet" a artister från Köpenhamn. Vi meddela här några bilder och text från den ovanliga föreställningen.

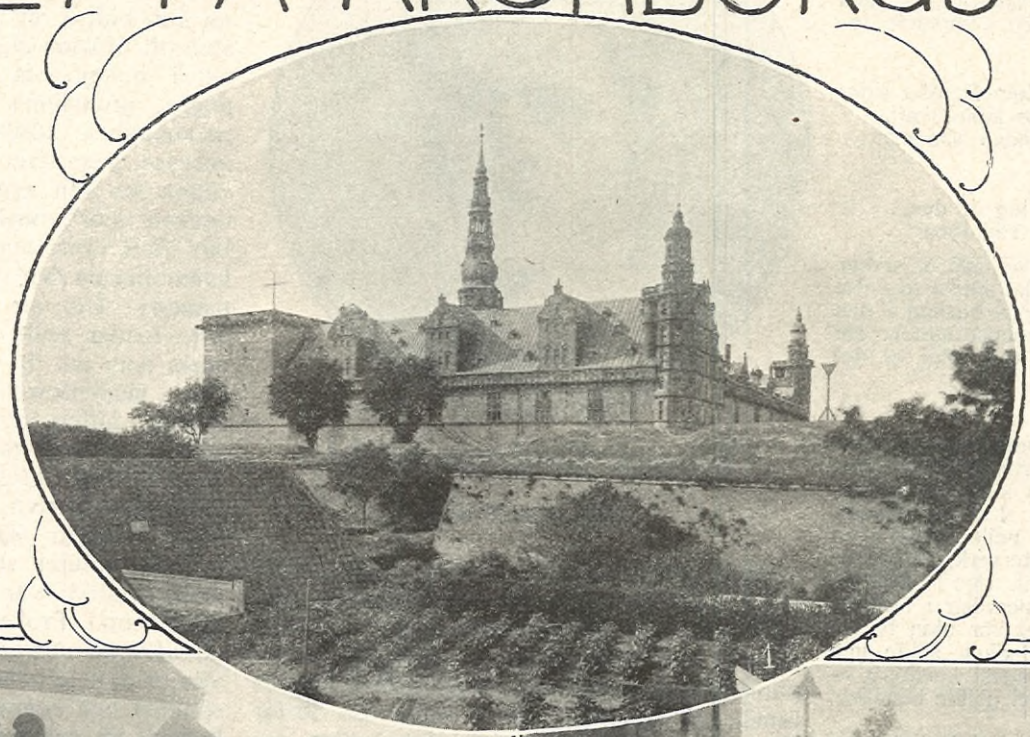

1. Kronborg sedt från den bastion, hvarå festspelet utfördes. 2. Johannes Nielsen öppnar festspelet. 3. Helge Rodes prolog föredrages. 4. Scen mellan Ofelia och Hamlet. 5. Kyrkogården. Alfr. B. Nilson foto. -:- -:-

DEN SOM SETT HELSINGÖR, DEN LILLA väna staden vid Sundet — syskonstaden till det vackra Helsingborg — har ej kunnat undgå en behaglig förnimmesle af idyll och ro.

Den resande glömmer för några ögonblick sin storstad och dess jäkt för dessa trånga, ålderdomliga gator, där korsvirkeshusen äro många, med sirligt snidade bindverk och blyinfattade små rutor, bakom hvilka man kan se en äldre herre med långpipa eller en gammal dam med bindmössa förnöjsamma titta ut.

Helsingör kan blicka tillbaka på en stolt forntid, det betraktade sig en gång som Östersjöns borna behärskare, då det genom Sundstullen hade nycklarna till hafvet.

Kronborg, renässansslottet, den skönaste juvelen i danska konungens krona, som någon sagt, står där och minner om en flydd storhetstid.

Men det är ej dess forntid eller dess idylliska nutid enbart som gör, att dess namn har utsikt att lefva längre än mången annan stads med större åthäfvor och rikare resurser. Det är något annat.

Det är William Shakespeare staden har att tacka för sitt rykte — att den kommer att lefva i minnet lika länge som Troja.

Har skaldekungen själf varit i Helsingör? Man vet intet med visshet. Omöjligt är det inte! Åtskilligt talar därför. Åtminstone vet man att två af hans kamrater vid teatern, skådespelarne George Bryan och Thomas Pope gästat staden tillsammans med de engelska gycklarne, som 1586 uppträdde inför hofvet.

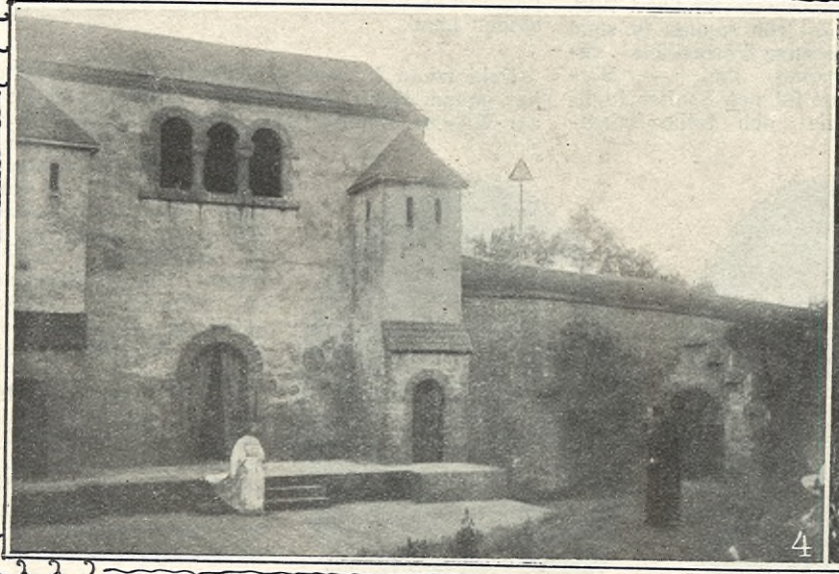

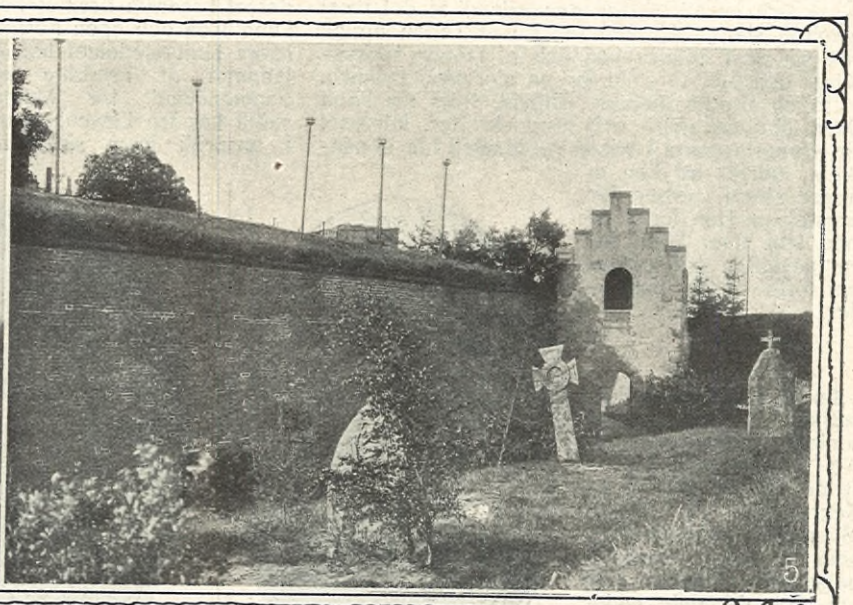

Pellerins Grädd- och Växt-Margarin
ersätta det finaste mejerismör.

Det är anmärkningsvärdt, att en af de intressantaste, djupsinnigaste män som någonsin lefvat i dikt i själfva verket aldrig existerat — Hamlet, prins af Danmark.

Strängt taget tillhör han ingen viss tid eller särskild nation. Han är allmänmänsklig — den förfinade människans formel, den kämpande intelligensens apoteos.

Hamlet — prins af Danmark!

Det gör intet till saken att Holger Danske sitter förstenad djupt nere i Kronborgs källarhvalf.

Shakespeare har löst den bundna anden...

*

"Ur led är tiden; ve, att jag är den,
som föddes att den vrida rätt igen."

Dessa ord nedskrefvos för öfver 300 år sedan. Under Elisabeths stora och kloka tidehvarf. Nu ljödo de senast från Kronborgs bastion i den ljumma, trolska, halfdunkla midsommarnatten. De ägde nog sin fulla tillämpning då. Hur är det månne nu?

*

Det var den fint kännande, lyriskt själfulla Nicolaj Neijendam, den sjättte Hamlet-framställaren i följd i Danmark under loppet af ett sekel, som utförde hufvudrollen. I hvarje konstnärsindividualitet, som söker pejla detta den store brittens oförlikneliga mästerverk, återspeglas en ny sida af det rika stoffet. Hos Neijendam är det neurastenien, det hypernervösa i hjältens själslif, som är underlaget. Det var utan tvifvel en prestation af rang. Men tanken sökte min ungdoms Hamlet, 80-talets August Lindberg — skeptikern, ironikern, men, då det gällde handling, vig och smidig som en panter.

Ungdomsintrycken rista sig outplånligt in i sinnet, och så få vi bära på dem genom hela lifvet!

*

Men den berömda monologen: Att vara eller icke vara, den gjorde sig utmärkt. Nu först fattade jag riktigt dessa ords djupa, universella betydelse. 1800-talets store — folkens andliga ledare — alla äro de döda. Jag undrar ofta huru den närvarande tiden skulle speglat sig i djupet af deras medvetande. Hvem af de yppersta i nutiden kan göra sin stämma hörd. Ingen! Att vara eller icke vara — bakom bröstvärnets krön och det mildt i fjärran borttonande Sundet hägrade den stora världsteatern för min syn. Jag tänkte på det blödande Europa vid randen af förintelse för egen hand.

Först nu förstod jag djupet, innebörden, det universella i det, som skalden lägger i Hamlets nyss anförda ord... att vara eller icke vara, det är frågan.

ALFRED B. NILSON.

Maria Cederschiöld.

60 år den 29 juni.

"VI KVINNOR FRÅN SKILDA LAND ÄRO djupt öfvertygade om att mänsklighetens välfärd befordras genom större enhet i tankar, känslor och sträfvanden, vi anse att en organiserad kvinnorörelse skall bättre bevara familj och samhälle, och vi sluta oss därför tillsammans till en förening af kvinnliga arbetare för att inom samhället, i lagarna och i sed och skick förverkliga förbundets gyllene regel: allt hvad I viljen människorna skola göra eder det gören I ock dem".

Dessa ord, som utgöra kärnan i programmet för Internationella Kvinnoförbundet, där fröken Maria Cederschiöld innehar den viktiga sekreterareposten i den svenska sektionen, skulle kunna sättas som motto för hennes eget lif. Och nu då hon fyller sextio år, kan det vara tillåtet att blicka ut över hennes verksamhet som öfver en helhet. Det ligger något sällsynt enhetligt öfver Maria Cederschiölds arbete och lif. Född i Stockholm den 29 juni 1856, blef hon 1874 student vid Stockholms gymnasium som kamrat till Ellen Fries och den vänskap, som med starka band fäste dessa två vid hvarandra, har Maria Cederschiöld gifvit ett vackert uttryck i den lilla samling bref af Ellen Fries, som hon utgaf för ett par år sedan under titeln "En banbryterska". Ingen kan bättre än fröken Cederschiöld konsten att utplåna sig själf, men mellan raderna i boken om Ellen Fries kan man läsa några grundlinjer af utgifvarinnans egen personlighet. 1880-talets starka humanitära intresse, dess ifver att rifva ned för att röja vägen för den nya mänsklighet, som skulle komma snart, nästan omedelbart, bara det blef "ljus öfver landet", hade gripit de unga kvinnorna på den tiden, lika väl som de unga männen. Det var ett stort kraf och många yttre hinder reste sig i vägen, som nu äro borta som om de aldrig funnits. Redan att taga studentexamen var för en flicka ett vådligt tilltag, det gaf henne ett särmärke som till en viss grad betydde isolering från de jämnårigas krets. Men å andra sidan betydde det djärfva steget att man fick i sin hand nyckeln till vetandets skattkammare, och för naturer som Ellen Fries och Maria Cederschiöld var detta värdt mödor och uppoffring. Fröken Cederschiöld kom icke att aflägga universitetsexamina som hennes vän, men hela hennes lif har varit ett fortsatt studium och hennes grundliga kunskaper ha kommit till den bästa användning i pressens tjänst.

Sedan 1884 tillhör Maria Cederschiöld Aftonbladets redaktion, där hon har en kräfvande post på tidningens utrikesafdelning. Under kriget betyder en sådan post som man lätt kan tänka sig ett ännu mera ansvarsfullt arbete än eljes.

De starka humanitära intressen, som Maria Cederschiöld tagit i arf af sin generation, ha tagit sig mångahanda uttryck. Vi ha redan nämnt den del hon har i Internationella Kvinnoförbundet, där hennes utmärkta språkkunskaper lika väl som hennes reda och klarhet kommit väl till pass. Så länge Föreningen för Gift kvinnas äganderätt existerade var hon dess sekreterare och har också af trycket utgifvit Lars J. Hierta och kvin-

Kvinnoporträtt till dagskrönikan.

Det är en vacker lifsgärning fröken Maria Brodin i Stockholm kan se tillbaka vid hennes i dagarna uppnådda 75 år. Hon har nämligen under 35 år föreestått Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn och i denna sin egenskap ägnat de små och den institution hon styrt ett intresse och en kärleksfull omvårdnad af det mest hängifna slag. När hon för tre år sedan afgick från sin post, följdes hon ock af många tacksägelser och blef föremål för en storartad hyllning.

Fröken Brodin åtnjuter alltjämt, trots sin höga ålder, obrutna själs- och kroppskrafter. Intresset för Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt har ej minskats därför att hon ej längre står i spetsen för densamma. Hon följer än med stor ifver lifvet inom anstalten och aflägger ofta besök därstädes.

*

En af Lunds mest bemärkta kvinnor på det sociala området fru Anna Lewenhagen, fyllde den 26 juni 60 år. Sekreterare i Södra Sveriges sjuksköterskehem i Lund alltsedan detsamma bildades 1903 har hon därjämte under många år beklädt ordförandebefattningen i Hemarbetsbyrån inom Lunds frivilliga förening för församlingsvård. Vidare är hon ledamot af Lunds fattigvårdsstyrelse och Malmöhus läns tuberkulosdispensär samt sekreterare i Röda Korsets Lundaafdelning. Intresserad och mycket verksam medlem af Fredrika Bremer-Förbundet allt sedan Förbundet stiftades för 30 år sedan har hon tagit initiativet till bildandet af Fredrika Bremer-Förbundskretsen Malmö—Lund 1906 och egen Förbundskrets för Lund 1910, hvars hedersledamot hon är från samma år samt ledamot af Fredrika Bremer-Förbundets stipendienämnd för Malmöhus län. — Särskildt har fru Lewenhagens tid och krafter tagits i anspråk inom sjukvårds- och fattigvårdsarbetet, hvarest hon nedlagt ett mycket förtjänstfullt arbete. Alltid villig att hjälpa där hjälp behöfs, och där något stort arbete för en god sak fordras, är fru Lewenhagen städse att finna i främsta ledet, glömmande sig själf och sin bekvämlighet för att gagna andra. Redbar, rättrådig och tillgänglig mot alla har fru L. förvärfvat stora sympatier och många vänner både inom och utom staden Lund.

*

Rektorskan Elisabet Strömberg i Lund har genom tyska sändebudet i Stockholm af kejsar Wilhelm tilldelats tyska Röda korsmedaljen af tredje klass. Strax efter krigets utbrott samlade rektorskan S. — själf född tyska — ungefär 200 tyskor landet rundt till medlemmar i "Deutscher Frauenhilfsverein im Schweden", hvilka satte sig att arbeta för sina kämpande tyska landsmän.

Arbetet har lyckats. Hvarje år ha flera sändningar af kärleksgåfvor kunnat skickas till Röda korset i Tyskland för att sedan transporteras till de olika fronterna, och många varma tacksägelser ha i bref kommit medlemmar i föreningen tillhanda från bröder, stridande och blödande för sitt fosterland.

Fröken Maria Brodin.

Fru Anna Lewenhagen.

Rektorskan Elisabet Strömberg.

nans rätt i samhället, vidare Den svenska kvinnans rättsliga ställning. En del artiklar i tidningar och tidskrifter under årens lopp bära den blygsamma, föga sägande signaturen M. C. och innehålla många förträffliga saker. Fröken Cederschiöld har varit en af de första som talat offentligt för kvinnans rösträtt, fast hon sedermera, då rösträttsföreningarna kommo till stånd, icke kom att inta någon ledande befattning.

Om fröken Cederschiölds grundlighet, den absoluta pålitligheten i hennes omdömen som byggas på noggranna kunskaper kunde mycket sägas. Det berättas en i detta hänseende belysande historia om Sophia Gumælius i världen. En dam, som bägge kände, skulle söka ett stipendium och hade begärt ett intyg om sin duglighet, som fröken Cederschiöld också mycket riktigt skref. Då detta förelades fröken Gumælius, såg hon en stund på det, och så sade hon: "Ja, det här var ju ett utomordentligt vackert intyg, och om det vore någon annan än Maria Cederschiöld, som hade skrifvit det, så skulle jag icke våga sätta mitt namn under."

ELISABETH KREY.

Afviga och räta.

Sy-Linas intryck af svenskt nutidslif i familjekretsar och annorstädes.

IX.

HVAD FOLK EGENTLIGEN GIFTER SIG för, har alltid varit en gåta för mig. Men någonting mer gåtfullt än friherrinnan Douglassons giftermål har jag ändå aldrig varit med om, det kan jag försäkra.

Björkedahlska gården, där Douglassons bor, är ett sådant där gammaldags hus, där alla rummen ligger innanför hvarann. Och syrummet, där jag brukar sitta, som nog är afsedt till barnkammare, ligger mellan sängkammarn och köket. På andra sidan sängkammaren ligger barons rum och utanför det salongen, som är det största rummet i hela huset. Invid tamburen, alldeles för sig själf, ligger matsalen och om jag vore fru i huset så nog hade jag hellre placerat Sy-Lina där, det får jag då säga.

Men det är nu med baron Douglassons som med alla högheter, att de visst tro att man hvarken hör, ser, eller förstår. Fast baron hade förstås inte en aning om att jag satt i rummet innanför, den där gången, så han är då ursäktad. Och friherrinnan Gudrun, ja henne är det fullkomligt likgiltigt hvad människor tänker eller tror och ett stenhjärta har hon visst fått midt i bröstet.

Fastän hon är så vacker och bara barnet nästan — inte fyllda tjugo än.

Tänk när jag hörde henne, så kröp det i hårrötterna på mig och om jag kunde begripa hvad det är som gör att det finns sådana unga flickor nu för tiden. För när allt kommer omkring, så är hon ju bara som en ung flicka, fast hon varit gift i tre månader snart.

Ser ni, det kom sig så att baron Douglassons, som så många andra hade varit ute på Näset och firat den nya sommartiden. Och af hvad de först talade om — då baron kom in från morgonrond på fabriken för att höra om friherrinnan var uppstigen ännu — kunde jag förstå att de efter stängningsdags varit och nachspelat hos direktör Roberts.

— Nej men Gudrun, sade han på sitt friska glada sätt, ligger du inte och drar dig än, och jag som hade tänkt att vi skulle ta oss en ordentlig rundpromenad innan frukost.

Hvad hon svarade hörde jag inte, bara att han med en röst, som blifvit alldeles som svart sade: — Jaså, så du är inte road af sådana där långa tumanhandspromenader. Nå då skall jag tala om för dig, medan vi är inne på det ämnet, hvad jag inte är road af och det är det rent nerdragande lif vi fört allt sedan vi gifte oss. Och jag som hade gjort mig en så helt annan föreställning om vårt samlif, Gudrun. Ja, ja, missförstå mig inte, jag menar bara ur hemlifssynpunkt.

Det blef tyst ett tag och så fortsatte han med lite blidare stämma: — Ser du, jag kommer ju från ett gammalt, solidt hem, där arbetet och hemlifvet var det förnämsta och det hänger nog i blodet på mig också. Jag har aldrig tyckt om utelif, men som ogift händer det ju ofta att man inte har någon annan tillflykt. Och de modärna danserna har jag uppriktigt sagdt aldrig förstått mig på, hvilket ju också gör att jag känner mig främmande för det nöjeslif, som du fört in mig i — och dock vet du, Gudrun, bättre än någon annan, att jag hvarken är en tungus eller någon mes.

Han började gå med hårda steg af och an och hon sade med en uttråkad stämma, — att om han bara gick sin väg, så skulle hon genast stiga upp, för moralkakor var det värsta hon visste.

— Moralkakor! Hans stämma fullkomligt rungade genom rummet. Nej, vet du, då skall du allt få höra på annat. Detta är första gången jag tagit bladet från mun och min mening var att vara så skonsam som möjligt — du är ju så ung — men nu skall du få höra hvad jag tänker. Vi behöfver inte gå längre än till i natt. Den lilla festsupén på Näset, den säger jag ingenting om, det var både stämningsfullt och stundtals roligt. — Men sedan — orgierna — ja, han sa verkligen ett så fult ord — hos Roberts! Champagnen, grammofonen, den röda dunkla belysningen, de låga divanerna och min unga hustru midt i allt detta ända tills morgonen gryr. För en enda gång skulle det ju kunna vara, men det är ju ständigt någonting i den vägen å färde.

— Svartsjuk?

— Nej, Gudrun, därtill är det för lumpet och tarfligt alltsammans. Men du är — åtminstone till åren — ett sådant barn, att jag anser det vara min skyldighet att skydda dig, trots att vårt äktenskap är byggdt på en — — —

Hvad det var bygdt på det hörde jag inte men nu tog friherrinnan Douglasson vid, inte alls gällt eller hetsigt som en ann skulle gjort om en varit upprörd, utan bara hårdt.

— Jag har aldrig hycklat och du vet precis hvad jag känt och känner för dig och också hvarför jag gifte mig med dig. Att du gick in på det, det är din egen sak. Inte är det värdt att att du kommer och talar moral, för om man nämner saken som den är, så är det väl så att du köpt min skönhet med ditt namn och din titel. Och som vi ju äro ungefär lika förmögna, båda två, så tycker jag att vi äro kvitt.

— Nej, Gudrun — tänk att han kunde låta så lugn — kvitt bli vi aldrig. Den känsla som binder mig vid dig är mycket starkare och djupare än du vill göra den till — det vet du. Och du — du kom till mig, det sade du ju själf, den där gången du minns, då du mer än någonsin var min egen Gudrun, för att söka skydd och stöd. För hvad — det sade du ej och jag frågade inte heller. Om jag ock lofvat dig en viss frihet i en del afseenden, så kommer jag aldrig att — frånta dig mitt stöd. Lika lite som att jag kommer att befria dig från de plikter du och jag har mot min — ätt. Och mina barns mor får icke, det förstår du nog, bli en af dessa nattvakade, utdansade kvinnor af familj, som man knappast kan skilja från den undre världens halfdamer. Friheten att dra ner dig själf och mitt namn har jag aldrig gifvit dig, kom ihåg det.

— Det var dina barnsliga ungflickenöjen jag lofvade att inte stänga dig ute ifrån och mig själf gaf jag det löftet att inte allt för mycket plåga dig — med min person — tills att — — du själf komme att vilja ha det annorlunda. Ja, ruska på hufvet så mycket du vill — det finns ingenting, så långt jag kan minnas, som jag satt mig i sinnet på som jag inte lyckats genomdrifva, och jag vet att jag kommer att vinna dig — antingen du vill eller ej. Du...

Men jag hann inte höra mer än hennes gäckande, låga skratt, då hon hånfullt upprepade — barnsliga ungflickenöjen och frågade, om han var så dum att han trodde att det var första gången hon var på nachspel hos direktör Roberts, för i detsamma kom kokerskan in i syrummet och undrade med hög röst, om jag hört om friherrinnan var vaken än, för det var torgdag och hon skulle ha pengar.

Och då blef det alldeles tyst därinne och strax efter hörde jag det slå i gårdsporten och såg baron gå ner för gatan — ensam på sin morgonpromenad.

Då friherrinnan Douglasson en liten stund senare kom in till mig, så flickaktig och förtjusande i sin ljusblå morgonrock med håret i en lång fläta på ryggen, så kunde jag gått eden på att det inte var hon som nyss talat där inne i sängkammaren, och varit med om sådana där rysliga "orgier" på natten och som försöker träffa misstänkta herrar hos gamla misstänksamma fröknar, när hon inte varit gift mer än ett par månader. Nog tycker man ändå att det borde synas på folk hvad dom går för och nog borde hon väl ändå tänkt på att jag måtte hört alltsammans. För det är ju bara en liten tapetdörr emellan.

Men det låtsades hon inte om ett dugg, utan pratade bara på om sina chiffon- och spetsblusar, hvilka ska vara så tunna som spindelväf i år och som man rakt inte vet hvar man ska sätta stygnen i, för det är ju som luft alltsammans. Och ändå måste det sitta bra, för annars blir det bara slafs.

Ja, det är nu flera veckor sedan detta hände, men jag kom att tänka på det igen just i dag, för majorskan Åkerblom, hon som tappade halsbandet och är mångmiljonär i sig själf, fick nyss besök af konsulinnan Fristedt. Och medan de satt en stund i ateljén, som de kalla det, där de ha symaskin, och hyf-

(Forts. sid. 435.)

Till läsekretsen.

I DETTA NUMMERS BILAGA BÖRJAR, som vi redan tidigare tillkännagifvit, publicerandet af den nya följetongen, Gustava Svanströms prisbelönade intressanta norrlandsroman "Släktens ansikten", hvars dramatiskt gestaltade skildringar tvifvelsutan komma att på det lifligaste intressera vår publik.

För att i någon mån reglera tidningens pappersförbrukning har redaktionen ansett nödigt att från och med nu meddela följetongen i spalter — sex spalter i hvarje nummer, hvarjämte växelvis Ungdomsafdelning och Modeafdelning skola medfölja samt en gång i månaden Iduns Hjälpreda, hvilken då ersätter följetongen.

Genom detta arrangemang erhåller läsekretsen alltjämt samma textkvantitet som tillförene, hvadan vi äro öfvertygade att åtgärden skall framstå fullt berättigad.

Högaktningsfullt
IDUNS REDAKTION.

Under Indie

Intryck från en resa i Tago

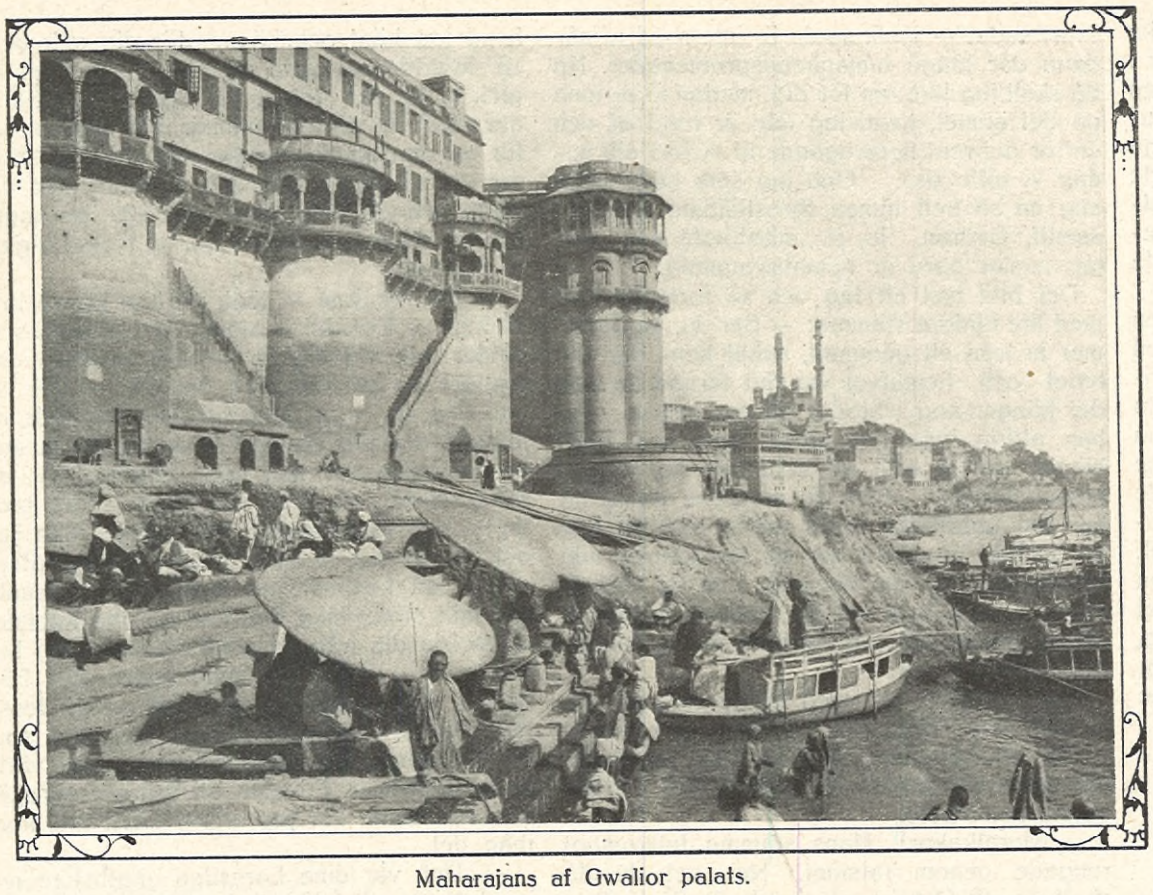

Maharajans af Gwalior palats.

VI. Benares — den heliga staden.

AF ALLA INDIENS STÄDER ÄR BENAres den stad, där allt hvad Indien äger heligt är mest koncentreradt. — Benares, den heliga staden, så kallas de 1,500 templens stad, där Ganges heliga vågor skölja stränderna och präster, pilgrimer, munkar och oräkneliga individer bada sig i det heliga vattnet, samt, om möjligt, låta bränna sina döda kroppar å de därtill upplåtna platserna vid floden.

Benares med sin religionskult, färgprakt och sitt människovimmel gör ett outplånligt intryck på främlingen. Som vi voro Maharajans af Benares gäster kom hans automobil och hämtade oss redan kl. half 6 på morgonen för att föra oss ner till floden, där vi skulle bevittna folkets hyllning samt morgonbön till solen och Ganges.

Redan på vägen myllrade människomassor, hvar och en individ bärande en blänkande mässingskruka, hvilken skulle fyllas med det heliga vattnet. Äfven buro de mässingskorgar med gula tempelblommor, hvilka skulle som offer delvis kastas i den heliga floden och delvis gifvas åt gudarne i templen.

Bild af Buddha, då han höll sin första predikan vid Sarnath, nära Benares.

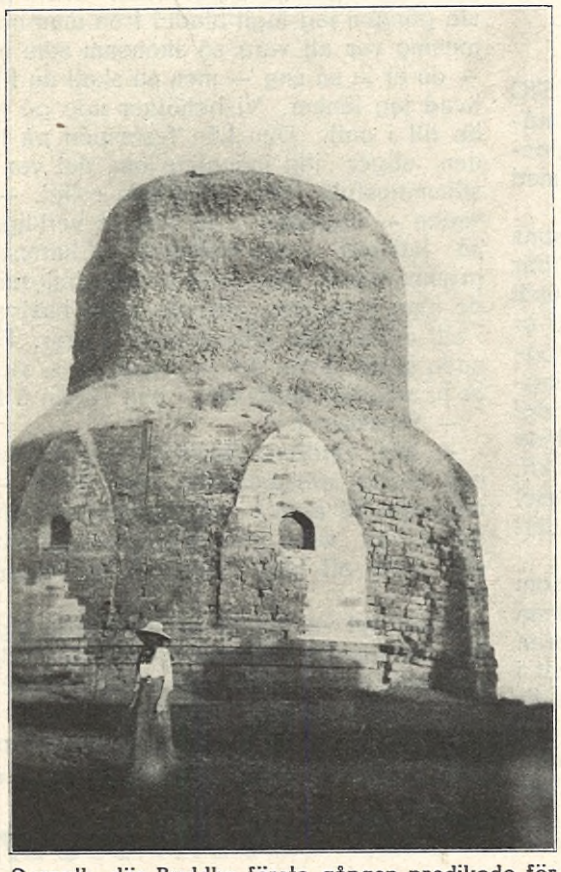

Sarnath, där Buddha första gången predikade för folket.

Då vi anländt till en af de breda trapporna, Guru Paut Ghat, som leder till floden, stego vi ner på den och gingo ombord på Maharajans båt. Den var konstruerad som en färja, nästan fyrkantig till formen. Den undre delen var upptagen af en elegant inredd salong, samt bredvid den ett stort hål, hvilket var öfverläckt med ett lock. Lyftes locket bort, såg man trappsteg, ledande ner i det heliga Ganges-vattnet. Ty hålet var gjordt på det att de af båtens passagerare, som önskade taga sig ett saliggörande bad, omedelbart skulle kunna få denna sin önskan uppfylld.

Å öfre delen af båten fanns ett promenaddäck med bekväma hvilstolar och här slogo vi oss ner. Den mest pittoreska och intressanta tafla bredde ut sig framför oss under hela vår färd. Tio granna, starka roddare förde vår farkost framåt på den heliga Ganges, ungefär en half svensk mil. Stranden kantades af tempel och palats af marmor och sandsten, och mellan dessa befunno sig de, till öfver 40 i antal, breda marmortrapporna, öfverfyllda af den andäktiga människomassan, säkerligen uppgående till flera hundra tusen. Då folket kommit ner till floden, doppade de andäktigt sina kroppar i

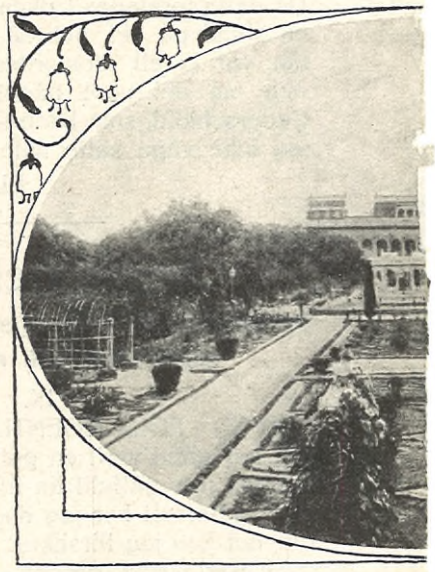

Maharajans af Benare

vattnet, på samma gång upprepande böner till den uppgående solen, i det de förde sina hopknäppta händer först mot pannan, sen mot solen. En sådan bön lyder: "Jag hälsar dagens budbärare, röd som Javablomman, strålande son af Kashyapa, mörkrets fiende, alla synders förstörare". De se nämligen Gud uttryckt i olika naturkrafter. Först och främst i solen, den största kraften, sedan vattnet, hvilket i Ganges, isynnerhet vid Benares, uppnår höjden af helighet. Vidare dyrka de själens och kroppens egenskaper såsom t. ex.

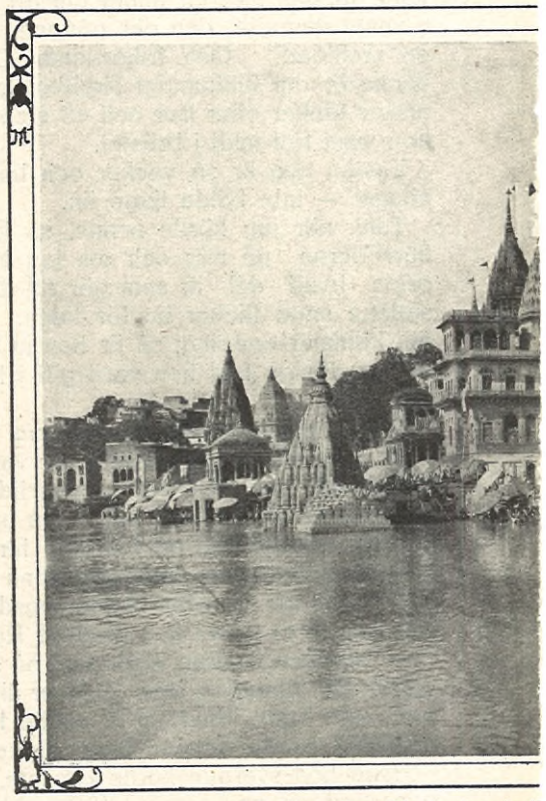

Manikarnika Ghat, den heli

ens himmel.

res land. Af Fia Öhman.

visdom, hälsa, fruktsamhet, hvilka äro personifierade gudar. Somliga präster och heliga män hafva sina af sten uppbyggda badkabiner alldeles vid vattnet. Efter sitt bad stanna de kvar hela dagen i sina kabiner, alltjämt bedjande, mediterande, då och då kastande den gula blomman i vattnet som ett offer. De präster, som ej äga kabiner, sitta högre upp på stranden under väldiga palmparaplyer i rödgul eller grön färg.

Hvarje trappa har sin särskilda bestämmelse, och olika föremål dyrkas vid dem.

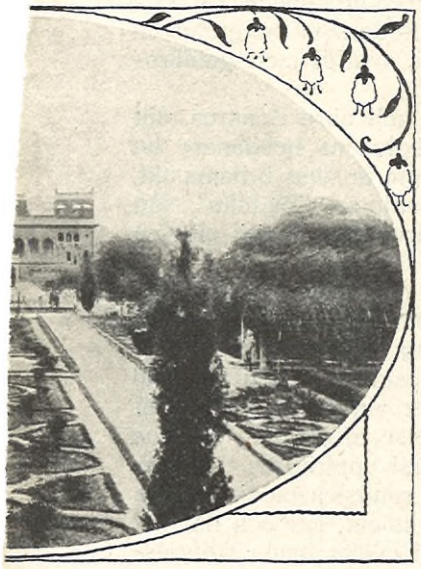

s palats och trädgård.

Chanti Ghat beträdes endast af ormdyrkare. Shiwala Ghat är änkornas trappa. Dessa stiga ner i floden i sin hvita änkedräkt, som de alltid bära utan smycken; de måste äfven hafva rakadt hufvud. Mamenka Ghat är den trappa, där liken brännas. Här stannade vår båt, ty, nere vid vattnet skulle vi beskåda de många gamla sjuka, hvilka transporterats hit för att ännu en sista gång få doppas i den heliga floden och sedan utandas sin sista suck vid denna flodstrand. Detta anses nämligen som ett säkert steg till paradiset, och som ett medel att undslippa själens inkarnation i en annan mänsklig kropp, hvilket annars, enligt hinduisk åsikt, är allas öde, som behöfva andlig förbättring.

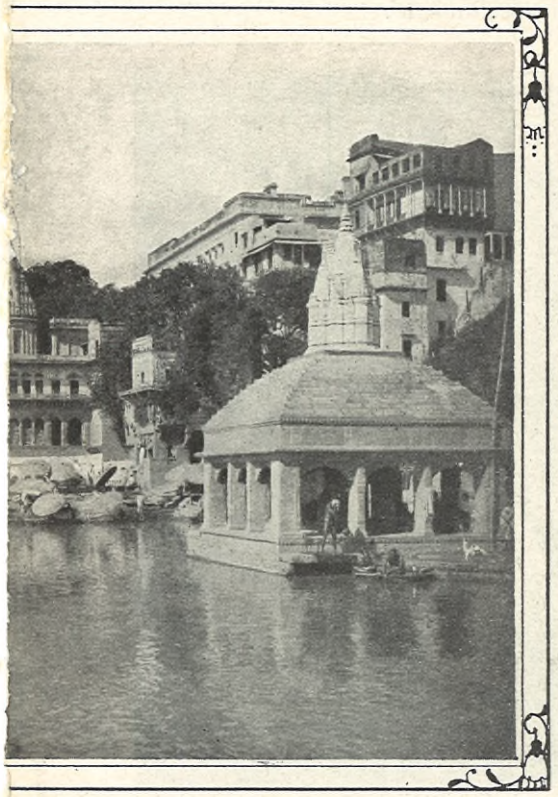

gaste badplatsen i Benares.

Stora vedförråd syntes uppstaplade högre upp på trappan, och flera bål flammade kring de redan ditlagda liken. Vi sågo ett stort antal döda kroppar. De voro omlindade med linneskynken, hvita för män och röda för kvinnor, och höllos fastbundna medels rep vid bambustänger. De hade just doppats i floden, och lågo nu i väntan på sin bränning. Den mörka, fränt luktande röken steg mot himlen och nådde ner till vår båt, bildande en hemsk kontrast mot solljuset och den tafla af lif och rörelse, som vi nyss bevittnat.

Sedan folket slutat sin badning, drogo de sig uppåt templen för att där förrätta sin andakt och offra åt gudarne det Gangesvatten, hvarmed de fyllt den blänkande mässingskrukan. Vi stego äfven i land för att bese templen och alla de märkvärdigheter, som finnas i deras närhet. Trånga gator och trappor, en labyrint af gångar förde oss till det Gyllene Templet, Bischeswars, helgadt åt Siva, "The Lord of the Univers". Tre väldiga kägelformiga torn, belagda med guldplattor, glimmade i det intensiva solskenet. Och vid stentrappan, som ledde in till templet, trängdes den myllrande folkmassan. De böjde sig alla ner och kysste stenarne, och då de kommit in på tempelgården, sågo vi utifrån huru de kastade blommor framför guden och bestänkte honom med det heliga Gangesvattnet.

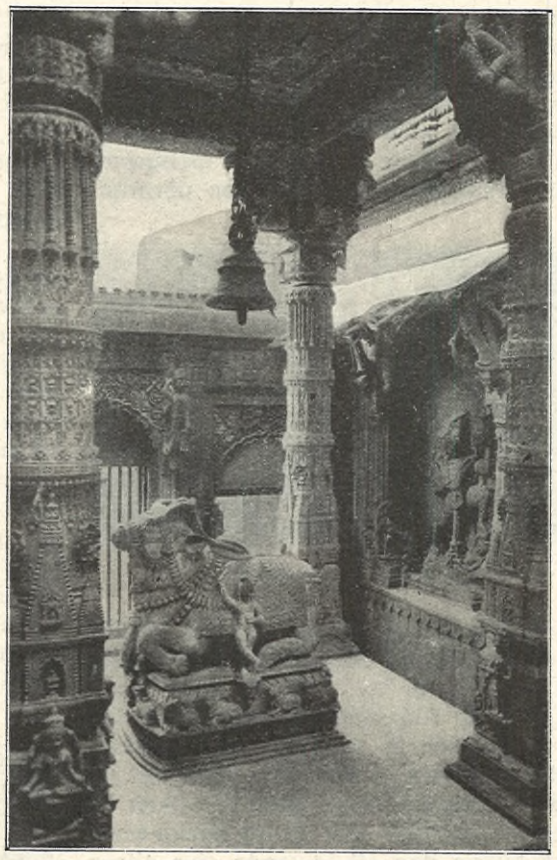

Det inre af ett tempel i Benares.

Offerkorgen af mässing innehåller äfven salt, hvilket, medels en liten sked gifves guden, och olja, som droppas ur en flaska på gudens hufvud. Vi fingo ej såsom varande kristna gå in i templet, men från en höjd utifrån kunde vi dock bevittna det egendomliga skådespel, som det offrande och dyrkande folket erbjöd. Sivas "liugam", som

Fakirer, oafbrutet stående i samma ställning.

Moskén Aurungzebe.

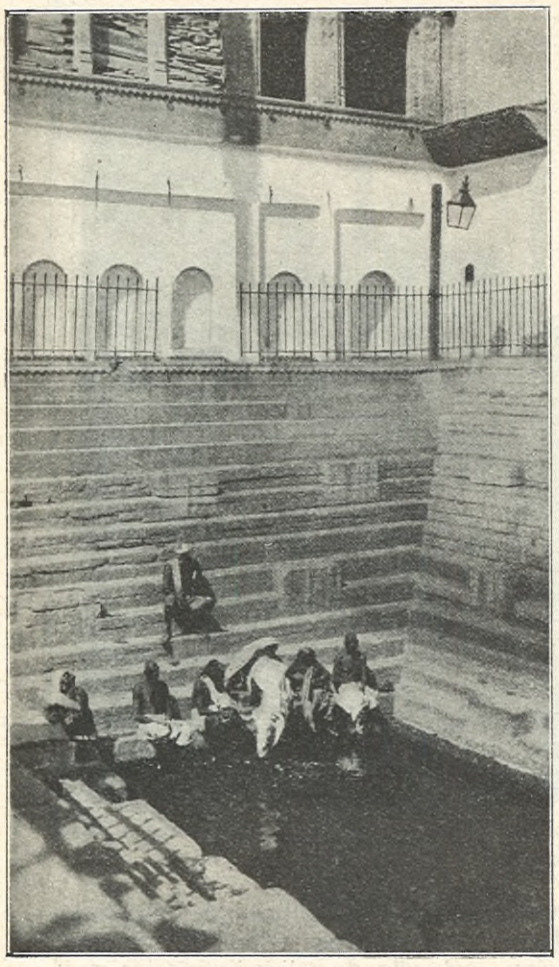

Den heliga brunnen, i hvilken de sjuka botas.

anses vara gudens kraftcentrum, förvaras i detta tempel i form af en sten. Denna begjutes med olja och omringas af unga flickor, som sjunga och beströ den med blommar.

Hvarje gång en blomma lägges ned framför Siva, ringes i en klocka, hvilket antyder att den offrande kommit ett steg närmare saligheten; dessutom höres ett ständigt buller af tam tam och trummor, hvilket nästan är outhärdligt. Stora hvita kor promenera omkrin i templet och de få äfven sin del af offrandet, såväl af vatten som af blommor. Dessa djur äro helgade åt Siva och finnas alltid i gudens närhet.

Den kolossala stenoxen Guyn Guf befinner sig ej långt härifrån: den tillbedes äfven. I dess närhet uppehåller sig en del fakirer, hvilka se fasaväckande hemska ut. Deras dräkt består endast af en gördel om magen. Den med aska ingnidna kroppen är helt grå. Håret hänger långt och tofvigt omkring hufvudet, äfven det beströdt med aska. Dessa fakirer intaga de mest onaturliga ställningar, i hvilka de småningom stelna. Somliga sitta på en bänk af spikar och måste här ha genomgått den grymmaste frivilliga tortyr. De kunna naturligtvis ej intaga föda själfva, utan den tillföres dem af folket, hvilket vördar dem och anser dem som heliga män.

En högre grad af de s. k. heliga männen är Yoghis. Dessa finnas i olika trakter af Indien, men ingenstädes äro de så talrika som just i Benares. Dessa yoghis taga sitt kall allvarligt och ägna sig med sin hela kraft åt detsamma: därför vilja de ej utsätta sig för nyfikna främlingars frågor och blickar. Blott genom mina vänners personliga vänskapsförbindelse med en af dem kunde jag få medfölja på ett besök, af hvilket jag bevarar ett sällsamt minne.

Yoghin bebodde en enkel bungalow, omgifven af en vacker trädgård. Då vi trädde in i det första rummet, satt han på golfvet, omgifven af lärjungar af olika åldrar. Dessa aflägsnade sig, och yoghin reste sig upp och hälsade oss välkomna. Han betraktade oss med en genomträngande blick, som om han kunde se och förstå våra tankar. Man kände sig nästan beklämd däraf, dock, denna känsla försvann snart, ty han talade vänligt och uppmanade oss att tillställa honom de frågor, som vi önskade besvarade. Mina vänner frågade honom och hans svar voro underbart visa. På frågan, hur han kommit så långt i andlig utveckling och huru andra skulle kunna göra detsamma, svarade han: Blott genom diet och meditation. Men det måste ske genomgripande — utan uppehåll. På så sätt lösgör anden sig från materien och man ser och förstår hvad man i vanliga fall ej kan fatta. Genom sträng disciplin öfver sig själf kan man, påstod yoghin, blifva herre öfver de kroppsliga verktygen till den grad, att man tidvis förmår göra sig oberoende af andhämtningen, kan lefva länge utan föda, med ett ord, föra en tillvaro som för oss européer är och förblir ofattlig. Och genom denna förandligade tillvaro blir äfven mycket uppenbaradt för dessa människor, hvilket för vanliga dödliga blott affärdas som oförklarligt och omöjligt.

Vår fortsatta vandring genom Benares förde oss till Vishetens brunn "Well of know ledge". Här anses Siva dväljas och gifva kunskap åt dem som offra blommor, d. v. s. kasta ned dem i brunnen. Folket trängdes för att komma fram till barriären, som omgaf den och vattenytan var som ett gult täcke, så mycket blommor voro redan på morgonen ditkastade. Brunnen "Munikurnika" anses bota alla sjukdomar, om man tager **sig ett bad** i den. Hvita marmortrappor leda ned i den från alla fyra sidorna, och krymplingar och sjuka syntes stapplande gå ned i vattnet. Detta var gräsgrönt, och en förskämd lukt steg upp därifrån,

Fakir, sittande på spikar.

hvilket förmådde oss att så fort som möjligt lämna denna för oss obegripliga hälsobrunn.

Aptemplet är ett af de äldsta i Benares. Det är af röd sandsten, och nedre delen af byggnaden är smyckad med utomordentligt praktfulla ornament. Templet är helgadt åt Dourga, Sivas gemål, hvilken är grymhetens gudinna; och för att blidka henne skall hvarje dag ett lefvande djur offras vid templets ingång.

De heliga aporna, till ett antal af flera tusen, vistas i detta tempel och hoppa omkring, skrika och föra ett ohyggligt väsen. Tempel och bildstoder fylla gator och platser, och människorna i sina pittoreska dräkter röra sig i en ström fram och åter. Man kan ibland knappast tränga sig fram, ja, med möda nådde vi till templet Annapurna. Anna betyder föda och detta tempel är ägnadt åt näringens gud. Genom vackra stålliga portaler kommo vi in på tempelgården, där den i en besynnerlig stil utförda stenguden, som befinner sig under ett hvalf, hylldes af människoskaran. Heliga kor och kalfvar promenerade omkring på gården, och flera stodo fullkomligt stilla, i väntan på att få ris och vatten, hvilket hvar och en passerande hugnade djuren med. Hvad Mecca är för muhammedanen det är Benares för hinduen. En rättrogen hindu måste en gång i sitt lif ha beträdt Bénares. Om omständigheterna det tillåta, bör hinduen fara dit årligen. Därför hafva äfven alla rika och förnäma furstar och Maharajor byggt upp åt sig praktfulla palats vid Ganges stränder, där de vistas åtminstone en gång årligen.

Vi blefvo inbjudna att bese ett af dessa palats, hvilket var omgifvet af en förtjusande trädgård. Rosenhäckar bildade ingången, och tusende österländska blommor och palmer smyckade platsen. Palatset beredde oss idel öfverraskningar; det utmärkte sig i synnerhet för en öfverlastad prakt. Där funnos spegelväggar och spegeltak, en mångfald af kronor och byster. En trappa ledande till öfre våningen, hade till barriär väldiga elefantbetar, nästan en meter i höjd. Och i ett rum befann sig en slags sängsoffa af gediget silfver, uppehållen af två tigrar i naturlig storlek, äfven dessa af gediget silfver. Ofver detta var en tronhimmel af förgyldt silfver, hvilken hade som bakgrund ett rödt sammetsdraperi, inväfdt med guldkronor. —

Egendomligt är att helt nära Bénares, där nu den hinduiska religionens bekännare ha sin vallfartsort, och som är dess brännpunkt, var det som prins Guatama, "Buddha", såg världens ljus och hvarest han första gången predikade.

Sarnath kallas den plats, där Buddha för första gången uppträdde och talade till folket. Vi foro en dag dit i automobil.

Här finns ett kolosalt torn, 120 fot högt och 100 fot i diameter vid basen, hvilket är uppfördt till åminnelse af att här var den plats, där Buddha först uppträdde. Det är byggdt af enorma sandstensblock prydda med skulpterade ornament, här och där afdelade med nischer, i hvilka funna statyrester voro uppställda. Nu återstår blott en väldig cylinder, men man kan ana, hvilken arkitektonisk verkan denna koloss gjorde, då den ensam reste sig i det flacka landskapet.

Ingen stad eller plats i Indien gör ett så ålderdomligt för att ej säga urgammalt intryck som Benares. Människorna lefva här nu som de gjorde för flera tusen år sedan. Visserligen har buddhaismen försvunnit för den hinduiska strömningen, men äfven den är gammal och dess seder och åsikter och begrepp komma nog antagligen att alltid förblifva desamma. På hvarje europé måste Benares göra ett outplånligt intryck, på samma gång fängslande och främmande för vår fantasi och vårt tankelif.

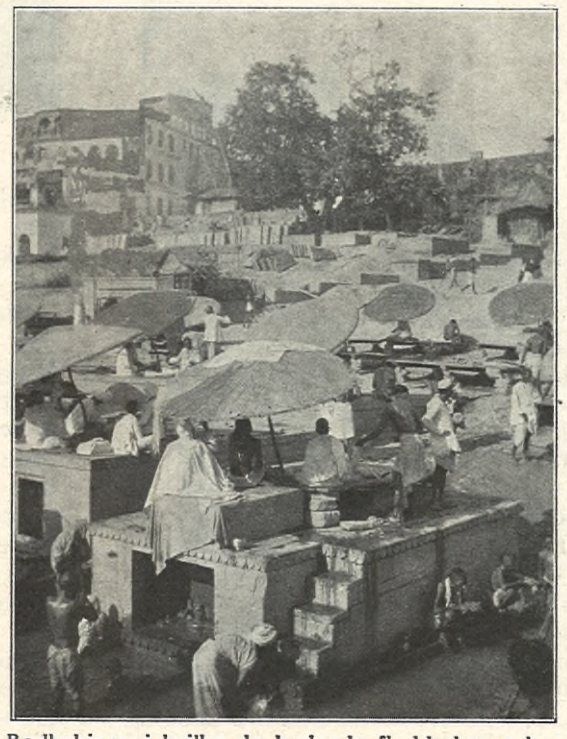

Badkabiner, i hvilka de badande floddyrkarne bo och mottaga besök.

(Forts. fr. sid. 431.)

velbänk, och elektrisk strykanordning och alla möjliga doningar för fotografering, så talade konsulinnan Fristedt om sina båda äldsta söner.

Hon menade som så, att förr i världen var det ju flickorna man ängslades för att de på ett eller annat sätt skulle råka illa ut för någon "lättsinnig förförare", så som det brukar stå i Blanches gamla romaner, men nu sedan kvinnan emanciperat sig och tagit hand om sig själf, har det synnerligen blifvit tvärt om. Gudrun hade hon t. ex. aldrig haft en dags oro för, medan gossarna däremot, sannerligen hon visste hvad hon skulle ta sig till med dem.

Har man någonsin hört på maken! Jag kunde inte låta bli att titta upp och se ut som ett lefvande frågetecken.

— Ja titta hon, Lina lilla, men så är det i alla fall, menade hon. Medan fru Åkerblom opponerade sig och sade att hur det än är, så är det alltid svårt att vara människa, antingen man är man eller kvinna.

— Nej, vet du, det är det inte, envisades konsulinnan, och började spatsera rundt i rummet, medan hon talade och hennes breda höfter riktigt gungade, där hon gick, man kunde riktigt se hur det kokade i henne. Du förstår väl att af gossarna själfva får jag inte höra mycket, därtill äro de redan allt för mycket — hur skall jag säga gentlemanliga. Men de äro sådana stora slarfvar, så det kommer ändå fram och dessutom sitter ju telefonen så illa till, att allting hörs i alla rummen.

Nåja, det vet väl jag bäst sedan den där gången, då fröken Gudrun — nej friherrinnan Douglasson telefonerade om sin förlofning från Stockholm.

— Dagen efter sedan Manne tog studenten ringde någon upp honom i telefonen, fortsatte konsulinnan, och jag hörde genast på hans röst att det var en dam han talade med. För han bockade och tackade och tackade och bockade, men så slog rösten plötsligt om: — Ja, men jag känner er ju inte, utbrast han och lät s å förvånad, och sedan bockade och tackade han igen och ringde af.

— Då jag frågade honom hvad det var, så sade han att det var en kamrat — en fånig kamrat. Men när jag ett par dar senare skullesy till fodret i hans rock, så låg där ett tillskrynkladt bref undertecknadt "damen i telefon", som frågade än en gång om han inte ville möta henne ute vid Näsvägen klockan nio på kvällen och att han fick förlåta att hon skriftligen upprepade hvad hon sade i telefon — att hon tycker att han är så vacker i sin hvita mössa, att hon inte kan låta bli och tänka på honom. Men ser du, Lally, fru Åkerblom heter så i förnamn, jag kände ögonblickligen igen stilen — det är en ung fru härifrån. Vi ha stått på en basar tillsammans en gång, annars känner jag henne inte, och då förekom en del skriftväxling oss emellan och kvitteringar, som jag ännu har kvar. Och detta är bara ett af de många fallen. För faktum är att hvarken Manne eller Fritz får vara ifred. Det är ständiga påringningar, bref och bråk — mest skolflickor förstås — men ändå.

— Nå, men skillnaden är väl inte så stor sedan den tiden Gudrun gick i skolan, tyckte fru Åkerblom.

— Nej, det är väl ungefär detsamma, men då var gossarna så pass små, att jag icke tänkte på det. Och Gudrun har alltid varit så säker på sig själf, medan gossarna däremot äro så lättledda.

Det såg ut som om fru Åkerblom ämnat säga någonting, men hon hejdade sig, då hon kom ihåg mig, och så föreslog hon att de skulle gå ut i trädgården en stund, för det var ju så strålande vackert.

Hvad som är säkert, det är att Fristedts pojkar se alldeles vådligt bra ut, både studenten och gymnasisten, sedan fräknar och finnar börjat gå bort. Och att studentmössan klär kandidaten bättre än någon annan, det har nog jag också sett. Fast tänk, att säga honom det midt i ansiktet, det är riktigt så att man skäms. Och nu förstår jag hvarför han en dag kom till mig och sa att det är väl att jag inte var lika dum som alla andra. Men då trodde jag att han syftade på den där vippiga stockholmshusan, som, om det vore mina söner, inte skulle få vara kvar en timme i mitt hus.

Men så där är det. Nu går konsulinnan och oroar sig för allt möjligt och omöjligt, och allt det där är i alla händelser bara småsaker mot hvad hennes dotter, friherrinnan Gudrun kommit in i. Det är då säkert. För där kommer att hända någonting förfärligt till sist, det känner jag.

Det finns ingen man i världen — utom Fingal förstås, hvilken alltjämt går på London—Dersy och Marseille och som jag väl inte får se på åratal — som jag beundrar så mycket som baron Douglasson. För ser ni, han är så manlig och kraftig och hänsynslös. Och kan Sy-Lina göra någonting till eller ifrån, så nog skall hon laga att det blir han som segrar — när det gäller.

Och tänk, jag tror nästan att jag förstår, bättre än han, hvad fröken — nej friherrinnan Gudrun menade med att hon ville komma till honom för att få skydd och stöd.

Det är naturligtvis mot Roberts och hans bofaktiga inflytande. För se han har någonting, jag kan inte förklara hvad, som nästan ingen kan stå emot. Hans ögon är så där grå ni vet med bruna prickar i, ögonbryn och hår kolsvarta. Ansiktet smalt och blekt med tjocka röda läppar, som bli som långa strimmor, då han skrattar och visar sina hvita tänder. Då han skrattar är han verkligen vacker, men det gör han så sällan. Men annars hvad jag tycker att han ser obehaglig ut. Fast det är jag så gott som ensam om att tycka här i stan. Lång och smal och benig som han dessutom är — men det är väl för den myckna sportens skull som han blifvit sådan.

För resten sade mamma i världen att Roberts visst har en droppe zigenarblod i ådrorna, och bara det är väl nog för att det skall komma en att rysa.

Men om jag nu också förstår hvad friherrinnan Gudrun ville ha skydd för, så förstår jag i alla fall inte att hon så illa använder det stöd hon fått.

Ärade halfårs- och kvartalsprenumeranter

erinras vördsamt om nödvändigheten att förnya prenumerationen för årets senare hälft på det att afbrott i tidningens expedition må undvikas. Alla prenumeranter erhålla också i år gratis

IDUNS JULNUMMER,

hvilket bjuder på förträffliga bidrag af våra främsta författarinnor och författare såsom Ellen Key, Selma Lagerlöf, Marika Stjernstedt, Anna Wahlenberg, Elin Wägner, Henning Berger, Bo Bergman, Johan Nordling, Ludvig Nordström, Sigfrid Siwertz, Anders Österling m. fl.

En nyhet under det nu begynnande halfåret blir Iduns afdelning för skönhetsvård, af hvilken vår kvinnliga läsekrets gifvetvis kommer att få stor nytta. Se ett särskildt tillkännagifvande härom i näst föregående nummer!

Den underbara blomman.

Novell af EJNAR SMITH.

(Forts.)

NÄRA HENNE, DÄR HON SATT, VAR aktertrossen till smackbysen "De boute Ku" belagd. Det var Allert Douves och hans son, som ägde den båten, och Douve förde "De boute Ku" till Holland, England och Frankrike med trälast för Johannes Serdam. Smacken var målad hvit och grön, men svärden, som sjöfolket kallade de järnbeslagna lösa skifvorna, vid båtens sidor, voro svarta.

— Flyg med de vingarne, du, sade Rakel hånfullt.

Så brukade hon tala till fartygen, när de voro i hamn, men det var bara "Sanct Jörgen", hon tyckte om. Hon drömde hur galjonen doppades i vågsvallet, när vinden fyllde seglen och skummet yrde. Sanct Jörgen var såsom en Guds stridsman i gyllene hjälm och fjällig rustning.

"De boute Ku" låg stilla som förut, det var som om ingenting kunde rubba henne, trygg och stadig låg hon, utan att förstå böljorna, när de gycklade öfver, hur trög och ful hon var.

Men hur det var, fanns det ingenting som var stilla där nere vid bryggorna. Det eviga hafvet, som sträckte sina vägar ut mot det främmande fjärran, nådde dit in, och fastän djupens sång om öden och faror blott förnams som ett svagt nynnande, fanns den där ändå, och för Rakel, barnet, blef den till en ängslig åtrå efter det som var bortom hafvet. Hon mindes knappt sin far och modern nämnde honom aldrig, men dag för dag väntade hon att se hans krejert komma för förlig vind med alla segel spända in vid Halserholmarne. Genast skulle hon känna igen båten och med svindlande fart rusa ut på den längsta bryggan, vinka med hufvudklädet och ropa:

— Här är Siwert Siwertsson de Jounges dotter.

Då skulle allt ondt tal tystna om honom. Syskonen och hon skulle ha både far och mor, nu hade de bara mor.

När Rakel nu satt ensam i hamnen, blef hon med ens rädd för att det var så tyst. Hvart hade allt sjöfolket tagit vägen. Hon sprang upp på bryggan, höll händerna som en lur för munnen och ropade:

— Sancte Jörgen, ohoj.

Ingen svarade därutifrån, men vid relingen till slupen "Vindrufvan", som låg förtöjd bredvid. "De boute Ku", stack det upp ett svullet, rödskäggigt ansikte med blodsprängda tunga ögon och tofvigt hår. Det var Abraham de Vries, holländaren, som de andra knappt ville kännas vid, sjötiggaren, så kallad, som hvarken fruktade Gud eller fanen och aldrig gick i land utom för att fylla sitt krus på krogen. Han hötte med sin stora håriga näfve åt Rakel och så dök han ned bakom relingen igen utan ett ord. Rakel hånskrattade, Abraham kunde inte skrämma henne och nu var han dessutom så full att han inte förmådde röra sig.

I detsamma hörde hon varsamma steg på bryggan. Hon gömde sig bakom en tunna och såg Wilhelm Serdam komma fram vid sjöbodens gafvel. Pilten trampade helt försiktigt på de ostadiga plankorna och spejade åt alla håll, som om han varit rädd för upptäckt. Rakel böjde sig fram från sitt gömställe och följde sin lekbroder med ögonen. Han hade en påse på ryggen och när han kom till kanten af bryggan, böjde han sig ned till ett tåg och halade ut en roddbåt, som drifvit in mellan pålarne. När han hoppat ned i båten och höll på att lösa förtöjningen, sprang Rakel fram.

— Låt mig följa med, Wilhelm, bad hon.

Gossen blef misslynt.

— Nej, sade han hårdt och stötte båten från land.

— Skall du nu ut och söka den förtrollade lustgården på Hels ö? frågade Rakel och klippte med ögonen, som om hon haft nära till gråten.

— Det kommer dig intet vid hvad jag skall, svarade Wilhelm, som ännu stod upprätt i båten och förargad stirrade på henne.

Så satte han sig, kastade en blick föröfver, lade ut årorna och rodde bort.

Där svängde han om aktern på "Gröna lejonet" och syntes inte längre. Då klängde Rakel sig ut på "De boute Ku" och klättrade med ifver uppför vantstegen ända till märsen. Där stannade hon och skuggade med handen för ögonen. Det soliga vattnet måtte bländat henne, hon hade tårar på kinderna. Men hon upptäckte snart Wilhelm. Han rodde med jämna årtag utåt fjorden, nu hvilade han på årorna och hon såg honom vinka med mössan. Då strök Rakel bort tårarne, men hon stod kvar i märsen ända tills båten försvann under Furholmen.

II.

Wilhelm Serdam rodde ihärdigt ut genom fjorden utan att låta hindra sig af böljorna, som på lek slogo mot båten och stundom slängde en handfull klara stänk in öfver gossens rygg. Staden försvann bakom öarne, helt sällan skymtade något af de yttersta husen eller någon af sjöbodarne mellan ett par skär. Öfver Oddölandet, där skogen stod tät i läklyftorna, stäfvade en hafsörn utåt väster. Wilhelm följde den med ögonen, tills han med ens förlorade den ur sikte, som om den försvunnit in i den klara himlen.

I detsamma började tankarne på hvad han förehade, åter mala i Wilhelms hufvud och hans hjärta for upp i halsgropen. När han kom åter hem, skulle fader straffa honom med hårda slag och moder gråta. Men kanske kom han aldrig tillbaka. Det var en ond ande, som fått makt med honom, hade moder sagt, när han hviskade till henne, att han längtade till Helsös förtrollade lustgård. Han skulle stå djäfvulen emot, hade hon sagt. Wilhelm tvekade på årorna, när han kom ihåg allt detta, men så mindes han allt det underbara, som Douve Allerts haft att förtälja och då rodde han så att vattnet forsade om fören. Han ville plocka en af de stora röda rosorna på busken vid järnporten. Den skulle skänka honom makt och härlighet för allan tid, det var han viss om, det hade han Douves ord på. Hundra sinom hundra skepp skulle han äga, och när han kom till staden därhemma, skulle alla buga sig för honom ändå djupare än någonsin för hans fader och kalla honom hafvets herre. Ack, om ändå Douve nu varit med, det fanns så mycket att fråga om. Men den måste ju vara ensam, som skulle få se lustgården på den förtrollade ön.

Wilhelm hade hunnit in i lugnvattnet i sundet mellan Långön och Holmen Grå. På stenarne vid stranden sutto fem svarta sjöfåglar. Det var främmande fåglar, sådana som Wilhelm aldrig sett förr. De hade långa gula näbbar och röda fjädertofsar på hufvudena. Med ens skreko de till, det lät som ängsliga nödrop, och flögo bort så tätt intill vattenytan, att det stänkte om de smällande vingarne. Wilhelm såg efter dem, det var något underligt med dem. Knappast voro de verkliga fåglar. De skrämde honom, så att han ryste midt i solvärmen, och de flögo åt Helsö till. Skulle han vända om hem igen? Nej, Douve fick inte hånskratta åt honom och kalla honom feg. Båten flöt sakta framåt. I detsamma sköt den gråsvarta ryggen af en tumlare upp på så nära håll, att fenan snuddade vid årbladet. Wilhelm vågade inte röra sig, kanske var det något annat än en tumlare, sjöormen, som stack upp en af sina ringlar ur vattnet. Där syntes en rygg till och där ännu en. De jagade framför sig ett stim af småsill, som gnistrade likt otaliga knifseggar.

— Hvad ängslas jag för, mumlade Wilhelm för sig själf — det är ljusan dag och solen står högt.

Nu rodde han glödande af ifver, så att svetten pärlade i pannan. Han skulle fram och det fasta beslutet kom honom att bita ihop tänderna. Om hans moder sett honom, hade hon med glad bäfvan känt igen fadern i de dagar, då han trotsade sig fram på motiga vägar.

Wilhelm hann ut i Helsö Gap, där öppet haf rullade in med långa tunga dyningar under vindens alla lekande småböljor. Det sjöd mot skär och stränder österut. Gulröda klippor och grå berg reste sig ur det blågröna vattnet och långt inåt bolmade det upp stora hvita moln öfver de skogiga höjderna vid Dynekilen. Inte ett segel syntes.

Wilhelm såg sig om öfver axeln flera gånger, medan han rodde vidare. Rakt förut låg den förtrollade ön.

Nu kunde ingenting ha skrämt honom längre och när han svängde in i viken, där han skulle landa, brydde han sig inte om att de fem svarta fåglarne sutto på strandkanten utan att röra sig, förrän båten stötte mot stenarne. Då foro de upp med samma genomträngande skri som förut, kastade sig ned i vattnet, döko och försvunno.

Wilhelm halade sin båt noga och betänksamt. Så hämtade han matpåsen och bar den i land. Han valde ut en hviloplats mellan ett par stora klippblock, men innan han åt, föll han ödmjukt på knä och befallde sig i Guds beskydd.

När Wilhelm stillat sin hunger, reste han sig, sköt in sin påse under det ena blocket, och gick långsamt inåt ön. Marken var karg och fattig mellan de höga branta bergen. Enbuskar, idegran och törne växte bland stenarne. Wilhelm förnam ett doft eko under sina steg, som om det funnits hvalf och salar under jorden. Ett hväsande kom gossen att rycka till och han såg en orm rinna in under en tufva. Wilhelm stannade ett ögonblick och lyddes. Allting var stilla, hafvets brus hördes beklämmande fjärran, inte ens en fågel syntes. Det var som om allt lefvande skydde den öde ön. Solen började sjunka mot väster och öfver den snärjiga skogen, som växte där dalen var lägst, låg ett rodnande töcken. Stormen hade tuktat trädkronorna till ett jämnt grönt tak, marken därunder, som sällan nåddes af en solstråle, var svart och sumpig.

Wilhelm försökte sjunga, medan han trängde sig fram genom snåren, men han tystnade genast. Bergen svarade honom så underligt.

På andra sidan skogen var han ute vid hafvet. Det låg alldeles lugnt nu. Hastigt hade kvällen kommit. Solen brann som ett väldigt bål, där den sjönk vid synranden. Lågorna slogo upp blodröda och stickande gula öfver hela himlen och det blanka hafvet speglade dem.

Wilhelm hade stannat. Han greps af bäfvan för att något — han visste icke hvad — skulle resa sig ur det brinnande hafvet och förgöra honom. Men snart flydde han och som en besatt rusade han genom skogen och öfver ön till viken, där han hade sin båt. Men då Wilhelm kom fram, såg han båten flyta långt ute från land.

— Får inte gråta, får inte gråta, sade Wilhelm till sig själf.

Stilla inför det oundvikliga gick han upp till klippblocken, där han hade sin påse. Han kröp in mellan blocken och gömde sig så godt han kunde. Ofvanom sig såg han en strimma af himlen. Skimret slocknade småningom där uppe och Wilhelm tyckte att han låg i en djup mörk brunn och blickade upp mot stjärnorna, som tändes. Gossen hade nu blifvit så förunderligt lugn, han knäppte händerna och somnade.

III.

... Wilhelm slog upp ögonen, en fuktig nos hade rört vid hans ansikte och han hörde en häftig flåsning vid sitt öra. Någon sprang hastigt bort, när han vaknade.

Wilhelm lyfte på hufvudet, han låg på en grön äng med hvita blommor. Grönskan var mjuk som silke och öfver honom susade vinden genom kronan på en stor ek, där eolsklockor spelade bland grenarne. En osynlig källa porlade sakta och vällukten från tusenden af blommor fläktade emot honom.

Nu var alltså Wilhelm kommen till den förtrollade lustgården. Han reste sig med klappande hjärta. Några steg från honom stod en hjort med förgyllda horn och såg på honom med förundrade vemodiga ögon.

Wilhelm räckte helt stilla fram handen för att locka den till sig, men då ruskade hjorten på hufvudet och lopp undan med höga språng. Den stannade vid en damm med blankt vatten. Hvita bildstoder speglade sig däri och fem svarta fåglar, som Wilhelm väl kände igen, simmade af och an. Hjorten stod med höjdt hufvud som om den lyddes. Den gyllne hornkronan lyste i den underbara dagern, som hade sin glans hvarken från sol eller måne. Nu böjde den sig ned och drack.

Wilhelm tvekade. Skulle han våga trampa på de raka gula vägarne där nere? De voro som strödda med guldsand. Skulle han våga hvila sig på de hvita marmorsätena under de konstrikt klippta buskarne och och träden? Hvem lustvandrade väl under de hvälfda rosengångarne och hvem skulle han möta vid det lilla hvita pelartemplet, som skymtade på kullen långt där borta?

En stor fjäril med glänsande purpurvingar kom fladdrande omkring Wilhelm och när han sökte fånga den, satte den sig på hans hand. Wilhelm stod och stirrade på fjärilen. Hvad den var vacker, han ville kyssa vingarne, men innan han hunnit föra den till sina läppar, flög fjärilen sin väg inåt lustgården och Wilhelm kände att han måste följa efter. Han gick med skygga steg, rädd att allt skulle försvinna som en dröm, om han trampade för hårdt. Han följde fjärilen längs vägarne, han följde den genom rosengångarne, men till järnporten, där den underbara rosenbusken skulle växa, hittade han inte. Till slut flög fjärilen till pelartemplet. En hög hvit trappa ledde dit upp och midt därinne stod ett altare. Dit flög den, men dit vågade inte Wilhelm följa med, han stannade nedanför trappan och tog af sin mössa, som han förläget vred mellan händerna. Då han dröjde där och blickade efter fjärilen, fick han tårar i ögonen. Hvarför de kommo visste han inte, men när han strukit bort dem med rockärmen och åter ville se efter fjärilen, var den försvunnen, och i stället stod vid altaret en liten flicka med guldhår, som flöt ned öfver axlar och rygg, och en krona af glittrande vattenklara ädelstenar, men Wilhelm såg bara hennes ögon.

(Forts.)

Sängkammare- eller Gästrumsmöbel

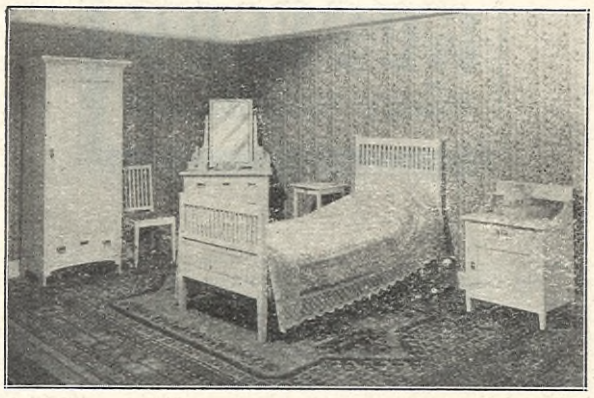

1 Säng	54.—		Transport 148.—
Stållrådsbotten	13.75	1 Toilettbyrå	72.—
1 Klädskåp	51.50	1 Nattduksbord	13.75
Lavoar	28.75	1 Stol stoppad och klädd	15.50
Transport	148.—		Kronor 249.25

Varje möbel säljes separat om så önskas. Order från landsorten exp. mot efterkrav.

A/B NORDISKA KOMPANIET. STOCKHOLM.

SJU

dagar i veckan läses en annons i

IDUN

GAHNS Farena-crême.

En kund skrifver därom: »Farena Hafre-crêmen var så ypperlig att vi kunna lämna Er de allra vackraste intyg som vi rimligtvis kunna åstadkomma i ord. Den står långt före allt annat, som vi begagnat.»

Henrik Gahns Aktiebolag, Uppsala.

Kungl. Hofleverantör.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR

VECKAN 2—8 JULI 1916.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; kalftunga med maderasås och brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Gäddgratin à la finesse; marineradt fårkött med färserade ägg och majonnäs; mandelsufflé med vinsås.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; sillpölsa; kaffe eller te. Middag: Kroppkakor med smält smör; saftsoppa med skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; kallt fårkött (rester från söndag) med stufvade makaroner; mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekt rödspotta med potatis; mannagrynskaka med sylt.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; gröt af kornflingor med mjölk och kompott; stekta ägg på krutong; kaffe eller te. Middag (vegetarisk): Risrand med blandade grönsaker och potatis; rabarberpaj med vaniljsås.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt strömming med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Hotch-potchsoppa; våfflor med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; ägg; kaffe eller te. Middag: Biffstek med potatis; sur mjölk.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; kalla biffar (rester från fredag) med stekta ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Laxpudding med äggstanning; rabarberkräm med mjölk.

RECEPT:

Kalftunga med maderasås (f. 6 pers.). 1 kalftunga, 2 lit. vatten, 1 msk. salt, 3 msk. smör (60 gr.), 1 tsk. salt, hvitpeppar, 4 ½ dcl. god buljong, 1 tsk. soja.

Sås: 4 dcl. köttsky, 1 tsk. mondaminmjöl, 1 msk. madera, 2 msk. fint skurna, brynta champinjoner.

Beredning: Tungan borstas väl, sköljes, lägges i det kokande vattnet, tillsatt med saltet, och får koka, tills skinnet lätt kan dragas af. Smöret brynes i en järnkastrull, tungan lägges i och brynes vackert på alla sidor, saltas och spädes med buljongen, tillsatt med sojan. Den får sakta steka, tills den är mör, eller omkr. 1 tim. och öses öfver hvar tionde min. för att ej blifva torr. Den skäres, upplägges på varmt serveringsfat och garneras med små brödkrutonger. — Köttskyn afredes med mondaminmjölet, utrördt i vinet, och såsen får koka omkr. 5 min. Champinjonerna läggas i och såsen afsmakas med salt och peppar. Litet af såsen slås öfver tungan och resten hälles upp i såsskål. Serveras som frukosträtt med brynt potatis.

Gäddgratin à la finesse (f. 6 pers.). 6 hg. kokt, urbenadt fiskkött eller 1 ¼ kg. gädda.

Till fatet: 4 msk. smör (80 gr.), 3 msk. rifven ost.

Sås: 2 msk. smör (40 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 5 dcl. fiskspad, salt, socker, hvitpeppar, 4—5 hela ägg.

Beredning: Fiskköttet skäres i vackra, jämna skifvor. Ett eldfast fat eller ett fat af silfver smörjes med hälften af smöret, fiskskifvorna uppläggas därpå och resten af smöret fördelas i flockar ofvanpå fisken. — Smör och mjöl fräsas 2 min., fiskspadet spädes på, och såsen får koka 5 min., afsmakas med kryddorna, hälles upp och får afsvalna. Äggulorna tillsättas en i sänder och såsen röres 10 min., sist nedskäras de till hårdt skum slagna ägghvitorna. Såsen hälles öfver fisken, den rifna osten strös ofvanpå och anrättningen sättes in i varm ugn att grädda 20—30 min. Serveras, om så önskas, med citron- eller champinjonsås. På samma sätt kan kokt gös anrättas.

Marineradt fårkött (f. 6—8 pers.). 2 kg. fårstek (kylen), 1 ½ hg. späck, ½ msk. salt (8 gr.), ½ tsk. hvitpeppar, ¼ tsk. ingefära.

Marinad: 2 dcl. ättika, 1 dcl. vatten, 1 dcl. hvitt vin, 3 msk. matolja, ½ msk. salt (8 gr.), 1 liten rödlök, i skifvor.

Beredning: Steken bör hafva hängt, så att den är mör. Läggen och det tunna hugges bort och steken späckas med späckstrimlorna, doppade i en blandning af saltet, pepparn samt ingefäran, och lägges i ett djupt fat.

Till marinaden blandas alla ingredienserna väl, hvarefter den hälles öfver köttet, som därefter får stå 3—4 dagar, hvarunder det vändes 2 ggr dagligen. Marinaden kokas upp med så mycket vatten, att det står jämnt med köttet. Steken lägges i och får sakta koka med tätt slutet lock, tills den är mör, eller omkr. 3 tim. Den läggs upp och får kallna, skäres i tunna skifvor och garneras med färserade ägg (se Iduns kokbok n:o 8) samt grönsalad eller persilja och serveras med majonnäs. (Se Iduns kokbok n:o 442).

Mandelsufflé (f. 6 pers.). 75 gr. smör, 4 dcl. mjölk, 2 msk. mjöl (20 gr.), 40 gr. mandel, däraf 2 bittra, 125 gr. socker, ¼ tsk. finrifvet citronskal 5 ägg.

Till formen: ½ msk. smör (10 gr.).

Beredning: Smöret smältes i en kastrull, mjölken ihälles och får koka upp, mjölet ivispas under full kokning, den skållade och malda mandeln, sockret och citronskalet tillsättas, och smeten får koka 5 min. Den upphälles och får svalna, hvarefter äggulorna inarbetas, en i sänder. När smeten är kall, nedskäras de till hårdt skum slagna ägghvitorna. Massan slås i smord pajform och gräddas i ordinär ugnsvärme omkr. 40 min. Serveras genast ur formen med vin- eller saftsås.

Kroppkakor (f. 6 pers.). 2 lit. potatis (1½ kg.), 2 ägg, 2 äggulor, 75 gr. mjöl, 2½ tsk. salt (12 gr.), 2 hg. rimsaltadt sidfläsk, 75 gr. rökt skinka, 1 liten finhackad rödlök, ¼ tsk. hvit- eller starkpeppar.

Till kokning: 3 lit. vatten, 3 msk. salt (45 gr.).

Beredning: Potatisen sköljes och borstas ren och kokas nätt och jämnt mjuk. Vattnet afhälles väl, och potatisen får stå omkr. 10 min. med springa på locket, så att vattenångan bortgår, hvarefter den pressas genom purépress och får kallna. Äggen och äggulorna vispas upp och tillsättas jämte 50 gr. af mjölet och saltet. I det öfriga mjölet arbetas degen helt litet på bakbordet och utrullas till en aflång bulle, som afskäres i bitar; dessa rullas därefter som skorpor. Fläsket och skinkan brynas tillsammans med löken, om så önskas, och kryddorna tillsättas. I hvarje kroppkaka göres en fördjupning, som fylles med fläsktärningar, hvarefter kakan igentryckes väl. Kroppkakorna påsättas i kokande, saltadt vattten och få sakta koka med lock omkr. 10 min. Pröfvas med en vispkvist, om de äro färdiga. Uppläggas med hålslef och serveras varma med smält smör. Bäst är att profkoka en kroppkaka, innan de öfriga göras färdiga, för att utröna, om degen är lagom fast.

Gröt af kornflingor (f. 6 pers.). 4 dcl. kornflingor, 1 lit.

PARAMINT PASTILLER

FÖRORDAS AV LÄKARE.

vid sjukdomar i munhåla och svalg. Effektivt skydd mot smitta vid epidemier FLASKOR OM 50 ST. KR. 1.25

SÄLJAS ÖVERALLT

A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

Agra Yog-Margarin

SYDSVENSKA KREDIT AKTIEBOLAGET,

Drottninggatan 4,

utfärdar **resekreditiv**, betalbara på de flesta europeiska och utomeuropeiska bankplatser, ombesörjer **telegrafremissor** till in- och utlandet.

Fondafdelning. Notariatafdelning. Kassafack.

Använd intet annat afförings-medel än Apoteket Vasens Laxérmarmelad, så undvikes till följd af dess behagliga smak allt bråk vid intagandet. På alla apotek.

D. B. C.

Flytande Putskräm för metaller.

Profva den och Ni använder aldrig någon annan. Fås öfverallt.

Fabrikanter: Borch, Bäcksin & C:ies A.-B. GÖTEBORG.

För dem som söka läkare i Stockholm.

Syster Elisabeth Werners

SJUKHEM

Nybrogatan 3.

Riks Tel. **8509.** Allm. Tel. **26348.**

ORIGINAL SINGER SYMASKINER

INGER SYMASKINER

VÄRLDSBERÖMDA

FAXIN

Bästa putsmedel för alla metaller.

NYA WERMLANDS-TIDNINGEN

Grundl. 1850 **Karlstad** Grundl. 1850

är Värmlands största och äldsta tidning.

Mellin's Food

är bästa kraftnäring för svaga, klena barn i alla åldrar. Förordas af läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

Pensionsförsäkring.

Allmänna Enke- och Pupillkassan i Sverige

meddelar försäkring för pensioner till efterlefvande änkor och barn.

Inträde är öppet för **hvarje** svensk undersåte, som med afseende å hälsotillstånd pröfvas antaglig och icke uppnått 60 års ålder. Pension kan betingas från 100 till 1,500 kronor. Insats en gång för alla kontant eller delvis genom revers eller ock årliga premier.

All vinst tillfaller de försäkrade i form af årlig tillväxt af pensioner under den persons lifstid som betingat pensionen. Pensionstillväxten utgår f. n. med **4,5 procent** för år å det betingade pensionsbeloppet.

Prospekt portofritt. Adress: **Storkyrkobrinken 11, Stockholm.**

1 ÖRE *risgryn* 20 gr. har samma näringsvärde som **ETT ÄGG**

4 ÖRE *risgryn* 80 gr. har samma näringsvärde som **EN BIFFSTEK**

(enligt Lifsmedelskommissionens broschyr).

GRÖT

NYMALDA

färska havregryn från **svenska** kvarnar tillhandahållas dagligen. Importerade gryn äro ofta gamla och förlegade. — Vid inköp av havregryn bör Ni därför icke endast begära, utan även försäkra Eder om, att Ni erhåller

svensk vara

Vantar & Strumpor MED Lejon MÄRKET!
FÖRSÄLJAS I ALLA VÄLSORTERADE SYBEHÖRS-MANUFAKTUR- & KORTVARUAFFÄRER

vatten, 2 tsk. salt (10 gr.), (socker).

Beredning: Vattnet kokas upp, kornflingorna tillsättas under rörning och gröten får sakta koka 20—30 min., hvarefter gröten får stå med lock öfver omkr. 5 min. Afsmakas och serveras med mjölk eller fruktkompott.

Risrand (f. 6 pers.). 1 tsk. finhackad portug. lök, 50 gr. smör, 150 gr. Carolinagryn, 4 1/2 dcl. kokande vatten, salt.

Beredning: I en järnkastrull smältes smöret. Den hackade löken fräses först däri, sedan inläggas de sköljda grynen, som blandas väl med smöret och löken. Det kokande vattnet tillsättes och alltsammans får ett godt uppkok, hvarefter locket lägges på och grytan sättes in i ugnen, där grynen få koka omkr. 45 min. eller tills de kännas mjuka. Allt vatten bör vara inkokt i grynen. De packas sedan i en med kallt vatten ursköljd hålform och uppstjälpas därefter genast på varmt serveringsfat. Hålet fylles med kokta morötter, ärter och haricotsverts. Garneras med brynt potatis och persilja.

SVAR

Å DEN SENAST INFÖRDA SERIEN frågor följer här nedan svar, och har redaktionen ansett, att det utfästa priset 10 kr. denna gång bör tilldelas signaturen "Ebon", hvadan innehafvarinnan af denna signatur behagade anmäla sig å vår byrå för beloppets utbekommande.

N:r 102. Vet ej om någon sådan anstalt. Förfråga er hos en jurist, om icke skilsmässa skall kunna utverkas med skyldighet för mannen att lämna ett årligt underhåll till hustrun. — Ingen är väl närmare än ni, som ni själf säger, att ta hand om er mor. Försök att ta henne till er, bered henne all den glädje och trefnad ni tror, och ni skall kanske lyckas hålla henne från hennes ovana. — Naturligtvis sedan den ekonomiska sidan blifvit ordnad, som jag föreslog eller genom fattigvården. Tror att det är bästa sättet för både er mor och er själf, med innerligt deltagande

Klo.

N:r 103. Ni frågar hvad ni skall göra för att få lefnadsmod — ni säger att ni har ett barn — nåväl kan kärleken till ert barn icke gifva eder lefnadsmod — ja — då kan sannerligen ingenting annat heller göra det. — Hvem tror ni går igenom lifvet utan sorger och bekymmer. — Sorgen blir oss pålagd för att vi måste renas och luttras — att förlora tron på Gud kan blott den som icke vill tro. — Bed och arbeta, Herren behöfver inga ord. Han som ser i det fördolda ser äfven eder nöd och den börda och kors Han låter oss draga ger oss kraft därtill. Jag har själf stora sorger och bekymmer, men i bönen och min fasta tro på Gud kan jag i undergifvenhet bära det allra svåraste, och ni, som är moder, har ändå fått den största lyckan på er lott.

En af de många lidande.

— Af egen erfarenhet vet jag, att intet skingrar sorg och bekymmer så som att arbeta rastlöst. Sitt inte och tänk på allt svårt, som fallit på somliga människors lott, då tappar man lefnadslusten, har man däremot mycket att göra, då får man inte tid att tänka på sitt eget tråkiga. Var modig och glad, fast hjärtat svider, låt inte sorgen rå öfver eder, försök att i stället rå öfver sorgen. Jag har också smakat lifvets bitterhet, jag har nämligen att själf fostra och försörja fyra barn med mina händers arbete.

I. E.

— Signaturen M. A. ombedes uppge adress till Iduns redaktion för öfversändande af en bok med titeln »En ljusare lifstro».

— Jag är icke någon god och själfull kvinna, men sorger och bekymmer ha i rikt mått mött mig i lifvet. Jag förstår, hur svårt det måtte vara för Eder, har själf goda vänner, som befinna sig i ungefär samma ställning som Ni. Ni behöfver helt säkert någon, som Ni kunde få anförtro Er åt. Ni skulle inte vilja låta mig få räcka Er en hjälpsam hand, jag skulle så gränslöst gärna vilja göra allt, hvad jag kunde, för att ingjuta mod och hopp i ert trötta sinne. Jag har själf funnit väg ut ur förtviflans och mörkrets bitterhet, och ville så gärna visa Er vägen.

»Elisabeth», Göteborg 3, p. r.

N:r 104. Staten har ett skolköksseminarium, med en högre kurs och en lägre samt en kurs för folkskoleelever. Om allt detta kan ni läsa i Almanack för ungdom 1916, sid. 70—71. Boken, som blott kostar 1 kr. — finns i hvarje boklåda — bör ej saknas hos ungdomarna, män som kvinnor. Om inträdesfordringarna snart sagt på alla områden förekommer i boken.

Ebon.

N:r 105. Skrif till Komunehospitalets styrelse i Köpenhamn och fråga.

Sylve.

N:r 106. Undervisningsanstalter för barnmorskor finnas i Stockholm och Göteborg, hvarom utförligt kan läsas sid. 125 i Kvinnligt yrkesregister, som à 1,25 kan fås i hvarje boklåda. I denna bok står om kompetensfordringar till alla kvinnliga arbetsområden.

Ebon.

N:r 107. Tag plats som biträde, städerska etc. å ett lasarett, så får ni lön. Om ni sedan visar er intresserad och passande för sjukvård, kan ni avancera in på detta område utan att behöfva betala något. Detta har en sjuksköterska sagt.

Ebon.

(Forts.)

MUSTAD'S VÄXT-MARGARIN

3 Berömda svenska romaner i nyupplagor.

Ejnar Smith:
Rönnerkrantzarnas stad
En kustroman
Pris kr. 3:—.
»— — är en god svensk roman, och ingen som gör bekantskapen behöver att ångra den.»
Fredrik Böök i Sv. D.

Gustaf Janson:
Det gamla huset
Stockholmsroman
2 delar à kr. 3:—.
»Den är en pärla av äkta berättelsekonst med oförliknelig stämning av förfluten och närliggande tid, full av handling, av lycklig karaktärisering.»
Hemlandet.

Bengt Berg:
Sjöfallsboken
En berättelse om de moderlösa
2 delar à kr. 1:—.
»Berg överträffar Kipling både i förståelse för naturlivet och i allvarlig koncentration.»
Dr Widmann i Berner Bund.
»Vad där berättas är sunt och äkta.»
Aftenposten.

I alla boklådor. Till landsorten mot postförskott.
Åhlén & Åkerlunds Förlags Aktieb., STOCKHOLM.

Skönhet och Fägring
har oftast större makt än rikedom säger Aristoteles.
Vid ständigt bruk gifver den väldoftande Yvytvålen en frisk och fräich anletshy, framkallar ett lätt rosenskimmer i den hvitskära huden och gör densamma elastisk, mjuk, klar och ungdomlig.
Använd därför dagligen Yvytvål.
Säljes i hvarje välsorterad affär från Ystad till Haparanda.
Österlin & Ulrikssons Tekn. Fabrik.

Under
Juni, Juli och Augusti
hålles
Iduns Expedition
öppen
Lördagar kl. 9—3. Öfriga hvardagar 9—4.

CLOETTAS GULD-CACAO
I vidstående förpackning säljes öfverallt
1 HEKTO 45 ÖRE

egenskaper utmärka
Husqvarna Symaskiner:
Utomordentligt lätt gång. Mycket stor hastighet. Korta nålar. Största styrka. Mycket stor spole. Maskinen lämpar sig väl för brodering.

Five o'Clock Tea
utmärkt arom
mycket omtyckt
i blecktburk à
1 kg kronor 6=50
1/2 " 3=25
Percy F. Luck & Co HB

Prenumerera på Idun!

FILM ÄR BÄST KODAK
PRISLISTA GRATIS och FRANKO
HASSELBLADS FOTOGR AB Göteborg
AKTIEBOLAGET HASSELBLAD SCHOLANDER, STOCKHOLM

Lottpris 2 kr.
Stockholms Fjällkoloniers Lotteri.
Insänd rekvisition, märkt X 1, adress Artillerigatan 60, Stockholm, hvarefter lotter sändas mot postförskott jämte kostnad för porto och dragningslista.
På grund af den strykande åtgången af lotterna förrättas
dragning 30 juni.
12,500 vinster.
Högsta vinsten Kr. 9,000
utgöres af följande föremål:
Herrumsmöbel från Nord. Komp
Oljemålning af A. Genberg.
Motorcykel från Huskvarna.
Pianino från Bergqvist & Nilsson.
Schatull m. 10 1/2 duss. kontr. matsilfver o.
Briljantsmycke från Guldsmedsbolaget.
Flossamatta fr. Svensk Hemslöjd.
Ljuskrona, marmor, brons fr. N. Komp.
Alla dessa föremål en vinst.
2:dra vinsten Kr. 6,000
"SVENSKT HEM" möbler och mattor till Hvardagsrum, Matsal, Sängkammare och Jungfrukammare, särskildt komponerade af artisten Hjalmar Renström.
3:dje vinsten Kr. 3,000
BIBLIOTEK i rikt urval, alla böcker bundna, jämte 2 bokhyllor af mahogny, 2 skinnfåtöljer från Nord. Komp. m. m. Sammanlagdt vinstvärde 140,000 kr.

Iduns ärade halfårs-prenumeranter

erinras vördsamt om vikten af att i god tid förnya prenumerationen, så att afbrott i tidningens regelbundna expediering må undvikas.

Iduns värdefulla julnummer

utdelas till alla prenumeranter.

Prenumerera genast!

LEDIGA PLATSER

FÖR KVINNLIG STUDENT. Elevplats å Apoteket i Arboga.
O. M. Sollén.

STUDENTSKA kompetent att läsa upp en flicka till sista ringen i latin o. tyska får plats under tiden 15 juli—20 aug. Svar med löneanspråk till »Hem på landet»
Fristad p. r.

ENKEL SNÄLL FLICKA kunnig i matlagning och bakning, och för öfrigt hvad som förekommer inom ett hem får plats 1 Juli. Svar med foto. samt löneanspråk till
»R. W.» Skeninge p. r.

BÄTTRE FLICKA kunnig i matlagning och bakning och som för öfrigt är kompetent att sköta ett litet hushåll på större egendom, under husmoderns sjukdom erhåller genast plats under sommaren eller eventuellt längre tid. Egendomen är belägen 5 km. fr. Vänersborg invid Göta Älv. Svar till »Hemtrevnad»
Vänersborg p. r.

EN MEDELÅLDERS bildad kvinna, ogift eller barnlös enka, erhåller plats den 10 juli i sydsvensk sjöstad att ensam sköta skolhushåll för tvenne pojkar om 10 och 12 år. Våningen centralt belägen, väl inredd, försedd med telefon, elektriskt ljus, gas och vattenledning. God lön erhålles. Bästa rekomendationer fordras. Svar med foto inom 8 dagar till fru Elna Pehrsson, Brunsbo Bedinge (Skåne).

ENKEL BILDAD FLICKA, kunnig i enklare linne- och klädsömnad får plats hos undertecknad 1:sta instundande juli. Referenser och fotografi önskas. Vilkor efter överenskommelse. Fru Maja Fjæstad. Adress Rackstad, Arvika.

VEM VILL ensam sköta det enkla hushållet åt en folkskolär:a i ett mindre samhälle. Tillträde i aug. Svar med uppg. ref. o. anspråk till »Trevnad». Kalmar p. r.

FRIELEV I GOBELINVÄFNAD — 6 månaders kurs — mottages genast. Amelie Fjæstad. Rackstad, Arvika.

Plats

som föreståndarinna för köksafdelningen vid Mariestads lasarett finnes ledig att tillträda den 15 nästa juli. Begynnelselönen är 600 kronor pr år och fritt vivre. Ansökan, åtföljd af betygsafskrifter, insändes ofördröjligen till Lasarettskontoret i Mariestad.

Plats som föreståndarinna

hos Skaraborgs Läns Hemslöjdsförening i Sköfde är ledig att tillträda i höst. Sökanden bör vara hemma i all slags väfning, växtfärgning o. d. och kunna leda kurser häruti, anordna utställningar samt äga någon affärsvana.

Ansökningar åtföljda af betygsafskrifter, referenser, och löneanspråk insändas till Sekreteraren i Skaraborgs Läns Hemslöjdsförening, Sköfde, före 1 inst. augusti.

Fin, bildad yngre dam

skicklig i matlagning och med förmåga att förestå ett hem, får medio af Augusti eller 1 september förmånlig plats hos högre ämbetsman i Stockholm att med jungfrus hjälp sköta hemmet. Svar jämte fotografi, referenser och lönepretentioner till »F. R. K.», Sv. Dagbl. exp. före den 1 juli.

Barnsköterskor och sjukvårdsbiträden
erh. förmånl. platser genast, genom
Svenska Sjukköterskebyrån
Göteborg, Kungsgatan 11. Tel. 14435

Husmodersskola.

Plats för väl kvalificerad, fackbildad föreståndarinna ledig 1 inst. okt. vid MOBERG-EGGERSKA FLICKSKOLAN i Norrköping (omkr. 15 elever; komb. barnhem och husmodersskola i samarbete med Fröbelinstitutet). Lön efter kompetens. Upplysningar meddelas af och ansökningar insändas före 10 aug. till styrelsens ordförande, hovpredikanten Malmberg, Norrköping.

LÄRARINNA, gärna småskolelärarinna önskas att till hösten undervisa 2 flickor 6—7 år. Bör även vara villig att hjälpa till med sömnad. Lön 300 kr. Svar med referenser till Friherrinnan Wrede,
Kastberga.

Framtidsplats
kan språkkunnig c:a 25 års dam, som talar och skriver engelska helst äfven franska korrekt, erhålla. Goda betyg från högre allmänt läroverk för flickor fordras. Undervisningsvana önskvärd. Svar helst på engelska med fotografi samt uppgift om löneanspråk till »God framtid», Sv. Telegrambyrån, Malmö.

Elevplats

finnes fr. den 20 juli vid Kronpr. Margarethas vårdanst. (Kullsvedens station) för en i barnavård intresserad flicka. Fordringar: elementarbildning och friskbetyg. Vid. genom föreståndarinnan.

PLATSSÖKANDE

I PRÄSTGÅRD på landet, helst Östergötland eller norra Småland, önskar förlofvad flicka från godt hem under husfrus ledning sätta sig in i alla inom ett prästhus förefallande göromål. Svar omg. med uppgift om läge från station, pris m. m. till »Y. Y.», Iduns exp. f. v. b.

UNG, MUSIK. undervisningsvan flicka, som genomgått 8-kl. läroverk, önskar snarast möjligt plats att läsa med barn samt även, om så önskas, undervisa i musik. Utmärkta betyg och rek. från föreg. platser. Svar till »E. S.», Lund p. r.

SKOLKÖKSLÄRARINNA, skicklig och med de bästa referenser, önskar juli—sept. en husmoderskurs eller att förestå pensionat eller hem (gärna tyskt.) Svar till »Sommarvistelse», Iduns exp. f. v. b.

SOM GOD HUSMODERS verkliga hjälp önskar ung bättre flicka plats i treflig familj. Villig att deltaga i alla inom ett hem förekommande göromål. Önskar anses som familjemedlem. Tacks. för sv. till »20 år», Lännäs p. r.

SOM GOD HUSMODERS hjälp och sällskap önskar ung flicka plats, helst på landet, att deltaga i o. lära alla husliga sysslor. (Event. annan plats). Innehar f. n. plats som skrifbiträde och sällskap åt godsägarinna. Äger kännedom i engelska språket. God handstil. Tacks. för svar till »Ethel 18 years», Skönnarbo.

ÄLDRE FLICKA från gott hem fullt van i enkl. hush. önskar pl. i stad eller på landet, mindre hushåll. Helst 1 aug. Sv. till »Allvarlig», Iduns exp. f. v. b.

UNG FLICKA, som genomgått fem månaders kurs vid husmoderskola, önskar snarast möjligt plats mot fritt vivre i godt hem under god husmoders ledning för att vidare utbilda sig i matlagning i och för inträde vid skolköksseminarium. Sv. till »19 år», p. r. Eskilstuna.

20-ÅRIG FLICKA önskar för luftombyte komma i vänlig familj (t. ex. prästgård) i Norrland, helst Jämtland. Är frisk och stark, deltager gärna i husliga göromål. Svar till »Betalande juli 1916», V. Klevap.r.

UNDER SKICKLIG ledning önskas lära fin och god matlagn. Fullt van i enkl. hush. Sv. med prisgift till »Äldre elev», Iduns exp.

UNG FLICKA, som genomgått 8-kl. läroverk önskar plats som guvernant för mindre barn. Tacksam för svar till »Hösten 1916». Örebro p. r.

Härmed inbjudes till Aktieteckning i A.-B. Husmödrarnas Centralförmedling.

A.-B. har till uppgift att förmedla försäljningar mellan Hem i landsorten af de alster deras gårdar frambringa, såsom matvaror af alla slag, bär, frukter, konserveringar o. inläggningar, väfnader o. föröfrigt allt de önska afyttra utan andra mellanhänder än våra direkt t. hem i Stockholm.

Aktiebrefven äro på 10 kr. styck o. ställas till viss man. Teckningslista o. alla öfriga upplysningar lämnas tacksamt af Martha Larsson, Husmödrarnas Centralförmedling, Jakobsgatan 20, Stockholm.

UNG LÄRARINNA önskar under juli och aug. mån. lära matlagn. i bättre hem. (Familjemedlem) Helst fritt vivre. Svar tacksamt t. Borlänge II.

21-ÅRIG ENKEL flicka, som genomgått hushålls- o. slöjdskola, önskar plats som familjemedlem, till husmoderns hjälp o. sällskap. Svar till »Sommaren 1916» Falköping, p. r.

21-ÅRIG FLICKA önskar till hösten plats i bättre familj att undervisa i musik samt delt. i kontors- el. hushållsgöromål. Bet. finnes fr. Musikdirekt. och handelssk. Sv. till »Familjemedlem» p. r. Jönköping.

TVENNE ORDENTLIGA FLICKOR önskar plats på herrgård eller i annan finare fam. för att lära matlagning o. delt. i förekom. göromål. Någon lön önskv. dock ej nödv. Svar till »Småländska» och »17 år» Berga, p. r.

INACKORDERINGAR.

FINNES NÅGON SNÄLL oberoende familj som vill adoptera ett barn som väntas midten af augusti. Tacksam för svar till »20 år.» Iduns exp. f. v. b.

EN FLICKA I KONFIRMATIONSÅLDERN villig att ta del i husgöromål, får mot billig afgift inackorderas nu i prästg. o. i höst el. vinter konfirmeras. Kyrkoherde, Strengnäs p. r.

DOKTORINNAN VILMA ERIKSSONS Hvilohem, beläget 15 min. skogspromenad från Arvika. Inackorderingspris kr. 350 pr dag, 80 à 90 kr. för mån. Bröstklena mottagas ej. Adr. Högåsen, Arvika.

FURUDALS PENSIONAT. Gammal bruksherrgård i v:a Dalarne. Skogrik, hög trakt, (230 m. ö. h.) vid Ore älf. Jakt o. fiske. Rek. såsom utm. rekreationsort. Uppl. Sv. Tur.-fören. eller fru G. Wuttke, Furudal. Rikst. Furudal 2 C.

"Cyrano" Quai d'Ouchy Lausanne (Suisse)

Institution de 1 er rang pour jeunes filles. Etudes sérieuses des langues, musique, peinture, historie de l'art, etc. Sports. Situation exceptionelle. Hautes références à l'étranger. Directrice: Mademoiselle L. Barrière.

Tvenne skolflickor

eller skolgossar kunna få god helinackordering i bättre, välrekommenderadt hem i Stockholm. God omvårdnad och tillsyn. Finaste referenser. Deladt rum. Södersol. Endast å väluppfostrade barn reflekteras. Svar till »God omvårdnad» eller — A. T. Vasa 604 96, helst mellan kl. 4—5.

I solig, tyst våning

med alla nutida bekv., hiss, badrum m. m. kan god inack. erh. ensamt eller deladt rum. Svar till »Centralt läge», Iduns exp. Riks 10462.

För den bildade bokläsaren.

BARRÈS, MAURICE:
Utan Rotfäste.
Social roman i 2 delar à 4 kr., inb. à 5 kr.

»Förf. tycks förena stålets böjlighet och smidiga elegans med dess hårda och hållbara styrka.»
Fredrik Böök.

FAGUET, EMILE:
Inkompetens-kulten.
(Moderna tänkare, 13) 3: 50.

»Den kritik han ger är hälsosam, klar, träffande.»
Aftonbladet.

Emelie Faguet — i dessa dagar avliden — var en av Frankrikes — och hela världens skarpsyntaste tänkare.

HOLZHAUSEN, AXEL:
Orchidéer,
deras förekomst, odlingshistoria och skötsel.
Med talrika bilder, delvis i färgtryck. 7: 50.

JAMES WILLIAM:
Pragmatism.
Ett nytt namn för några gamla tankegångar. (Moderna tänkare, 14.) 4: 50.

Så mycket som pragmatismen låtit tala om sig och en så stor roll den spelat i modern filosofi är det en lovvärd handling att ha överflyttat ett av dess huvudverk till svenska.»
Stockholms Dagblad.

SCHOPENHAUER, A.:
Världen som vilja och föreställning.
2 delar à 6: 50.

Övers. av Efr. Sköld. Förord av Prof. Hans Larsson.

Schopenhauers främsta arbete föreligger nu på svenska — en betydelsefull händelse som skall hälsas med glädje.

ÖSTERLING, ANDERS:
Fränder o. främlingar.
Lyriska översättningar. Ny samling. 1: 75.

»En fröjd för lyriska finsmakare.»
Fr. Vetterlund i Aftonbladet.

ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 27. STOR SKILNAD.

Af namnet på en liten förnödenhetsartikel bildas, genom att inskjuta ett l och ett s. namnet på något som en ung flicka bör akta sig för att bli kallad. Hvad är det?

Lösning insändes, undertecknad med namn och adress, till Red. af Idun senast den 22 juli 1916.

Å kuvertet, som bör vara försedt med Svenska nationalföreningens mot tuberkulos välgörenhetsmärke, angifves »pristäfling n:r 27».

De två första rätta lösningar som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: första pris 10 kronor, andra pris 5 kronor.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 23.

Litet bo jag sätta vill,
gård med trädgårdstäppa till;
liten åker till att grafva
vill jag uppå landet hafva;
huset utan vank och brist,
fyra rum och farstukvist.
(E. Sehlstedt)

Vid den företagna granskningen af insända lösningar ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa kontantpriset: Första priset: Fru Märta Strömbom, Jönköping. Andra priset: Fr. Thyra Hedenlund, Myckleby, Svanesund.

Till arbetarens bästa

och förmånligaste inköpskälla måste vår firma räknas. Den nyutkomna sommarkatalogen upptager 11,000 olika, präktiga varor och köp efter den ger tillfälle till stora besparingar. Katalogen sändes **gratis** ej frakfritt.

ÅHLÉN & HOLM, Stockholm.

IDUNS TIDSFÖRDRIF.

STJÄRNAN.

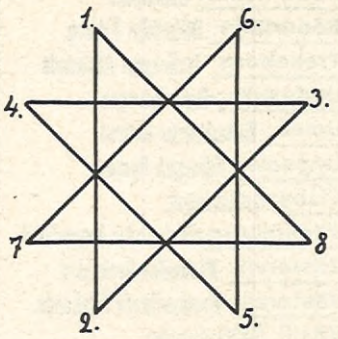

På sju af stjärnans åtta uddar skall mynt eller knappar placeras. Meningen är att hvart och ett af mynten skall skjutas över till udden midt emot. Ingen af uddarna får begagnas mer än en gång som utgångspunkt.

I sju drag skola alla mynten ha bytt plats.

REBUS.

allt går

SJU BERÖMDA FÄLTHERRAR.

A E E I
I E U
A O E O
O E
A E A E
U A A O
E I O

Sätt till de rätta medljuden, så att 7 namn på berömda fältherrar uppstå.

RÄKNESKÄMT.

Erik påstod att hälften af 1888 var 1000. Kamraterna skrattade åt honom och sade att hälften var 944; men Erik höll vad med dem och fick rätt. Hur då?

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 26

DEN MAGISKA DOMINOKVADRATEN:

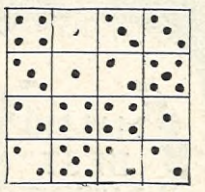

DE TVENNE NAMNEN: Parma, regna, hatet, lagen, noter. Anton—Peter.

BOKSTAFSFÖRVANDLINGSGÅTAN: Kanel, kanal, kabel, kamel kana kabal, Abel.

Kuragömmagåtan: Madras.

DE TIO DOLDA GEOGRAFISKA NAMNEN: Dalarne, Rhen, Island, Genua, Sedan, Etna, Malaga, Tabor Pisa, Nain.

D:r Heumans
ELECTROMEDICINSKA INSTITUT.
NERVSJUKDOMAR och REUMATISKA ÅKOMMOR.
Kungsportsplatsen 2, Göteborg.
Tel. 4546.

Gymnastikdirektörsexamen
aflägges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
Prosp. gen. *Kapten J. Thulin. LUND.*

Doktor A. Kjellbergs
kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt! Stockholm.
Mästersamuelsgatan 70.

Kurs i massage och Sjukgymnastik
STOCKHOLMS
MASSAGE- & GYMNASTIK-INSTITUT
Biblioteksgatan 28
Begär prospekt!

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium
Kungsgatan 46, Göteborg.
Förmånligaste enskilda handelsläroverk för elever med högre förkunskap.
Sommarkurs 10/8—10/9 | Handelskurs 10/9—10/12 | Gymnasialkurs 10/9—10/5
Begär prospekt!

Lait Antéphélique
(kändt i hela världen sedan 50 år) bästa medel mot rynkor, **fräknar**, lefverfläckar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6.— + porto. **Franska Parfymmagasinet,** *Drottninggatan 21, Stockholm.* Hoflev.

Afmagringstvål,
— absolut verkande — oskadlig. — Pris kr. 4:50 + porto. Förs. diskr.
Franska Parfymmagasinet,
Hofleverantör.
21 Drottninggatan 21.

VÅRDA HÅRET
om det är sjukt eller friskt, och använd
ZIWERTS' EXTRAIT VEGETAL.
Bästa hårkonserveringsmedel. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos
Kungl. Hofleverantör
ZIWERTS EFTR., GÖTEBORG.
Återförsäljare rabatt.

Turkiska badet
i Malmtorgsbadet är öppet hvarje torsdag för d a m e r. Yppersta medel för bibehållandet af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flera i sällskap. Pris före

Tvätt!
Tvättning och mangling af privatkläder utföres på ett i allo förötklassigt sätt i **Mälarebadets Tvätt- & Strykinrättning** till ett pris af **35 öre** pr kg. för tvättposter öfverstigande 20 kg. Afgiftsfri afhämtning och hemsändning.
Allm. 9344. Riks 3815.

Crême Laïs
gifver bysten form och fasthet. Innehåller inga för kroppen skadliga ämnen. Massagebeskrifning medföljer. Pris 10 kr. Försändes diskret.
MARIA ENQUIST,
Exam. Sjukgymnast.
Institut för skönhetsvå d & Plastiska Operationer.
Stockholm, Biblioteksgat. 6—8.
A. T. 226 62. R. T. 160 68.

Privata Högre Lärarinne-Seminarium i Stockholm,
RIDDAREGATAN 23.
En lägre, tvåårig kurs, medförande lägre kompetens; en högre kurs afsedd för fackutbildning, medförande högre kompetens. Inträdesexamen (i vissa ämnen) tager sin början den 30 augusti. Ett mindre antal extra elever i ett eller flera ämnen (exempelvis hälsolära, språk, matematik) kunna mottagas. Upplysningar lämnas af läroverkets föreståndarinna, fröken Sofi Anderson. Sommaradress Ölsboda, Degerfors. ***STYRELSEN.***

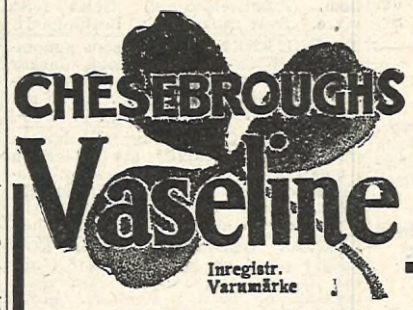

»Den bästa vän, du någonsin kan få»

Med detta preparat kan man lindra och bota många krämpor. En liten burk **Chesebroughs Vaseline** kostar endast 25 öre och befriar dig från skroflig hud, smärre sår och brännskador, och om du låter en liten smula smälta i munnen, lindrar det hosta, heshet och inflammation i halsen.
Profask à 10 öre erhålles öfverallt.
Det är fullkomligt utan smak.
Hvarje apotekare, såväl som större kemikalie- och parfymaffärer hafva det till salu, men se noga efter, att fabrikanlens namn **Chesebrough Mfg. Consd. New York, U. S. A.** återfinnes på hvarje förpackning.
Filial i **London,**
42 Holborn Viaduct
Var försiktig med efterapningar. De skada i stället för att hjälpa dig.

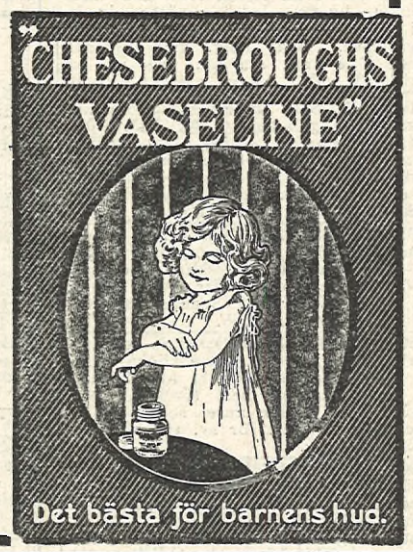

Utmärkta organ
för
annonsering i landsorten
äro följande tidningar:

Arvika: Arvika Tidning.
Avesta: Avesta-Posten.
Borlänge: Borlänge Tidning.
Borås: Borås Tidning.
Eksjö: Eksjö-Tidningen.
Engelholm: Engelholms Tidning.
Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.
Eslöf: Skåningen Eslöfs Tidning.
Falkenberg: Falkenbergs-Posten.
Falun: Falu-Kuriren.
Gefle: Gefle-Posten.
Halmstad: Hallandsposten.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
Hudiksvall: Hudiksvallsposten.
Hälsingborg: Helsingborgs Dagblad
Härnösand: Hernösands-Posten.
Höganäs: Höganäs Tidning.
Hörby: Mellersta Skåne.
Jönköping: Smålands Allehanda.
Kalmar: Barometern.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.
Karlstad: Karlstads-Tidningen.
Kristinehamn: Ansgariiposten.
Laholm: Sydhalland.
Landskrona: Landskrona-Posten.
Linköping: Östgöta Correspondenten.
Luleå: Norrbottens-Kuriren.
Malmö: Skånska Aftonbladet.
Mora: Mora Tidning.
Norrköping: Östergötlands Dagblad.
Nyköping: Södermanlands Nyheter.
Nässjö: Nässjö-Tidningen.
Oskarshamn: Oskarshamns Tidningen.
Piteå: Norrbottens Allehanda.
Skellefteå: Skellefteå-Bladet.
Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.
Sollefteå: Sollefteå-Bladet.
Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Söderhamn: Helsingen.
Södertälje: Södertälje Tidning.
Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
Uddevalla: Bohusläningen.
Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Uppsala: Tidningen Upsala.
Visby: Gotlänningen.
Vänersborg: Elfsb:s Läns Annonsblad.
Västervik: Västerviks Veckoblad.
Västerås: Westmanlands Allehanda.
Växiö: Smålandsposten.
Ystad: Södra Skåne.
Örebro: Örebro Dagblad.
Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.
Östersund: Jämtlands Tidning.
Östhammar: Östhammars Tidning.

HEM-HUSHÅLLSSKOLAN.
Undervisning meddelas af från fackskolan utexam. skolkökslärarinna i enklare och finare **matlagning, bakning, syltning** o. **konservering, konfektkokning, dukning** och **servering, uppköp** af matvaror, enkel **hushållsbokföring** o. **födoämneslära** samt **rengörning, tvätt och strykning, vården af linne** o. sängkläder m. m. I husmoderskursen ingår fullst. undervisning i **klädoch linnesömnad** för hand och på maskin, **tillklippning, lagning,** märkning etc. samt **moderna handarbeten** äfvensom **Samaritkurs.** — — — Som skolan afser att ej blott meddela eleverna praktisk o. grundlig undervisning i en husmoders arbete och plikter utan äfven samtidigt kunna bereda de unga flickorna den tillsyn och trefnad, som endast ett hem kan gifva, *bo alla elever inom skolan* och endast ett begränsadt antal (6 à 8 st.) mottagas. Ref.: Myntdirektör K. A. Wallroth m. fru; Professorn vid Tekn. Högsk. Valfrid Petersson m. fru. Höstterminen börjar 15 sept. Förfrågningar besvaras omgående af skolans föreståndarinna
Fru Emma Kjellström, Storgatan 32, Stockholm.
ALLM. TEL. 242 08.

Å Ekefors husmodersskola
sundt och vackert belägen å Värmdön, tre kvarts timmes båt- eller järnvägsresa från Stockholm mottages från 1 sept. ett mindre antal unga flickor till grundlig teoretisk och praktisk undervisning i finare och enklare matlagning, bakning. konservering, födoämneslära, tvätt och strykning, linne- och klädsömnad samt tillskärning.
Tyska talöfningar för dem som önska deltaga däri.
Prospekt och upplysningar på begäran.
Greta Flodman, Upsala. ***Agda Nordström,*** Postadr. Klinten. Riks Skuru 29.

Herrsätra Skolgård,
8-klassig flickskola, internat, börjar sitt fjärde läsår den 15 Sept. 1916, å Molstabergs egendom, Mölnbo.
Infödda, exam. språklär., exam. skolkökslär., exam. musiklär.
Endast **välartade** barn mottagas.
Språk- och hushållskurs för flickor öfver skolåldern. Prospekt på begäran. ***Anna Sundin.***
Riks Mölnbo 12. Adr.: Herrsätra, Vagnhärad.

Nobynäs Hushållsskola.
Höstterminen från 15 Aug. till 15 dec. 1916.
Bildade flickor mottagas å **Nobynäs Herrgård,** belägen i vacker trakt på småländska höglandet, 7 minuters gångväg från Stjärneborgs anhalt, vid linjen Stockholm—Malmö. **Grundlig** undervisning i hushåll och slöjd meddelas af **skickliga,** examinerade lärarinnor. **Godt hem.** Förfrågningar och anmälningar ställas till föreståndarinnan Fru E. von Kothen, Nobynäs, **Frinnaryd.** Rikstelefon Frinnaryd 5,

För Kindergarten och Småskola
utbildas lärarinnor i **Uppsala Enskilda Läroverksseminarieklass.** Kursens genomgång ger företräde vid ansökan till lärarinnekurs i hus lig ekonomi vid Fackskolan i Uppsala.
Prospekt genom vaktmästaren.
Josef Liljeblad. ***Carola Eneroth.***

Husmoderskolan i Karlstad.
Den 16 augusti börjar konserveringskursen och pågår 1 vecka, omf. inläggning af bär, frukt och grönsaker.
Den 24 augusti taga öfriga kurser sin början.
Årskursen omf. **matlagning, bakning, garnering** och **uppläggning, konservering, linne-** och **klädsömnad,** (**barnavård** — teoretisk och praktisk) samt födoämnes-, hälso- och sjukvårdslära m. m. **Halfårskursen** omf. **matlagning, bakning, linne-,** och **klädsömnad,** födoämnes- och hälsolära m. m **Sex veckorskursen** omf. **matlagning** och **bakning.** Helinackordering erhålles inom skolan. Vacker trädgård. Tidsenliga lokaler med värmeledning, elektriskt ljus, badrum. Prospekt på begäran. R.-tel. 812. NANCY ENWALL.

BENNINGE HEMSKOLA
Strengnäs.
Ny kurs 15 Juli—1 Dec. 1916. 9:de arbetsåret 20:de kursen. Grundlig husmodersskola på landet. Härligt friskt läge. Angenämt hemlif. Goda referenser. 3 skickliga, examinerade lärarinnor. Undervisning i matlagning, inkokningar, bakning, sömnad, väfning, tvätt, städning, servering m. m.
Vidare upplysningar enl. adress som ofvan.

I det naturskönа Strängnäs
anordnas vid husmodersskolan en 6 veckors sommarkurs från 1 juli. Vidare upplysningar genom fru M. Braune, Strängnäs.

KLÄPPENS HUSMODERSKOLA
NYLAND (vid Ångermanelfven).
börjar sin 2:a termin den 1 september 1916. Prospekt och ref. på begäran genom föreståndarinnan Fru Sigrid Ödlund, Nyland.

Tredje praktiska hushållskursen
å Lyckebo pensionat, Sjömarken, (Göteb. — Borås järnv.) börjar 15 sept. och pågår till den 15 dec. Undervisning i matlagning, bakning, konservering, konstväfnad, handarbeten, linnesöm. Pris 75 kr. pr mån. inackordering inberäknad. Härl. läge, godt hemliv. Förfrågn. ställas till Lyckebo pensionat, Sjömarken.

Högre Lärarinneseminariet
vid Stiftelsen Kjellbergska flickskolan
i Göteborg
omfattar 3 ett-åriga afdelningar och meddelar »högre lärarinnekompetens».
För inträde i afd. I fordras fullständigt afgångsbetyg från 8-klassig flickskola jämte examen i ett fåtal ämnen. Till hösten 1916 finnes platser även i avd. II.
Ansökningar, åtföljda av betygsavskrifter, frejde- och läkarebetyg, insändas före den 25 Aug. till seminariets föreståndarinna, Södra Vägen 23, Göteborg, som även besvarar förfrågningar.
Styrelsen.

Fråga "Olga"!
»Olgas» priv. Frågobyrå, Växjö, besvarar alla slags frågor rörande hem och hushåll m. m. Hvarje fråga torde bifogas 50 öre + porto.

Idun utgifves denna vecka i A och B.

Wilhelmssons Boktr. A.-B., Stockholm, 1916.